

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103. TELEPHONE: 431-6344
LIV. Liepa - July 30, 1969 Nr. 60

ILIUSTRUOTAS TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

APOLLO 11 IR POLITIKA APSKAIČIAVIMO TRIUMFAS IR JO PASĖKOS

Kai šios eilutės buvo pradėtos rašyti Apollo 11 laimingai pasiekė Ramiojo vandenyno toli gražu ne visai ramias bangas ir prasidėjo ilgo astronautų ir jų atsivežtų 80 svarų lauktuvių iš mėnulio perkėlimo į laivą operacija. Kadangi buvo labai maža galimybė, kad jie kartu iš mėnulio galėjo atsivežti

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

ir žemėje iki šiol nežinomų bakterijų ar virusų, astronautai turėjo būti tuč tuojau nuo aplinkos izoliuoti 18 dienų karantinui, kurio ribas peržengti negalėjo net pats prezidentas Nixonas.

Turint tai galvoje jo atvykimas pasitikti astronautų atrodo lyg ir ne visai reikalingas. Nūdienius astronautus sunku lyginti su romantiškos praeities nuotykių iškotojais ar rimtais tyrinėtojais. Visas astronautų žygis buvo taip gerai apskaičiuotas, kad nė viena situacija nebuvo nenumatyta ir viskas, ką jie turėjo daryti, buvo tik anksčiau išmokti ėjimai. Asmeniškai iniciatyvai, drąsai ar rizikai nebuvo palikta jokios vietos. Už tat asmenišką jų gerbimas yra priimtinas tik kaip simbolinis pagerbimas visų, kurie prie to žygio pasisekimo prisidėjo, o jų yra šimtai tūkstančių. Šiuo laiku erdvės pramonėje dirba 181.000 žmonių ir tiems reikalingi šiais metais bus išleista 4,3 bilijonai dolerių.

Todėl iš pirmo žvilgsnio gal ir galima sutikti su prezidento kritikais viduje ir užsienyje, kurie jo kelionėje į lėkturnę USS Hornet įžūri tik norą asmeniškai pasireklamuoti. Antra vertus, prezidentas yra visos administracijos, įskaitant ir NASA, viršūnė ir kaip toks ne tik gali, bet ir turi Apollo 11 pasisekimą išnaudoti savo ir savo krašto politinėje dirvoje.

Šiaip ar taip šiam kraštui reikalingas tam tikras dvasinis pakilimas ir entuziazmas. Turtingiausias kraštas pasaulyje turi pakankamai rūpesčių namuose ir užsienyje. Jau vien nesugebėjimas laimėti karo

Vietname turi sukelti nemažai galvosūkių. Dėl to tautai ir vyriausybei skubiai buvo reikalingas koks nors laimėjimas, pademonstruojąs, kad pasiryžus galima beveik viską padaryti.

Kaip matome, laukdami astronautų pasirodymo, jau tolokai įbridome į politiką. Ir kaip nuo jos susilaikysi, jei ir sovietai tuo pačiu laiku į mėnulį buvo pasiuntę savo raketlaivį Luna, kuris, apie jį apskridęs kele tą kartą, sudužo. Po to jiems neliko nieko kito, kaip aiškinti, jog amerikiečiai savo pasiekimui paskyrė milžiniškas pinigų sumas, už kurias galima būtų pastatyti dešimtys super-elektros jėgainių. Bėda čia slypi tame, kad iš tikro Maskva daug geriau padarytų išleisdama tas lėšas savo gyventojų gerovės pakėlimui ir tai jie tikrai pajustų. Amerikos ūkiui erdvės užkariavimas toli gražu nebuvo bent kiek jaučiama našta.

Su Apollo laimėjimu, taip sakant, kišenėje, prezidentas Nixonas leidžia kelionę aplink pasaulį. Beveik visiems kraštams kur jis sustos, turėtų imponuoti Amerikos techniniai pasiekimai. Dėl tos paprastos priežasties, kad jie galėtų padėti skurdo sumažinimui tuose kraštuose. Dauguma jų turi techninių priemonių tam padėti.

Krašto viduje ūpo pakėlimas buvo labai reikalingas. Ne vien dėl to kad davus pakartotiną įrodymą jog JAV yra techniškai nepaprastai toli pažengusios ir jos gali išspręsti beveik kiekvieną problemą, bet ir kitais daugiau apčiuo-piamais atsitikimais. Pavyzdžiui, kad ir ginčijantis dėl ABM (priešraketinės raketos) sistemos įtraukimo į JAV ap-

Wisconsino lietuviai Kenosha aerodrome pasitinka Wisconsino vicgubernatorių Jack Olson. Iš kairės: S. Milišauskas, B. Pliūraitė ir Lietuvos Dienos rengimo komiteto pirmininkas J. Milišauskas ir vicgubernatorius Jack Olson tarp Grandies šokėjų ir Chicago.

WISCONSINO LIETUVIŲ DIENA

Kai jau uždera, tai uždera. Užderėjo šiemet pakankamai lietučio Wisconsino valstijoje, nors, kaip tenka gir-dėti, ir kaimynai neliko nuskriausti. Lijo dešimtį sekmadienį iš eilės. Skaitėme juos ir su nerimu laukėme, koks gi bus tas vienuoliktasis -- liepos 13 Wisconsino Lietuvių Dienai skirtas. Pavyko. Išaušo gražus ry-

tas, skaidri saulutė šypsojosi visą dieną. Virimas, kepimas, gaivinamųjų gėrimų šaldymas, kova su uodais ir kiti paruošiamieji darbai prasidėjo iš anktaus ryto, o 12 val. pradėję rinktis į šv. Teresės parapijos ažuolyną, Kenosha, Wis., galėjo apraminti alkį ir apmalšinti troškulį.

Svečiai rinkosi santūriai, bet per 4 val. įvykusių Pavergtoms Tautoms skirtą programą, jų buvo apie 700. Didelę staigmeną padarė rockfordiečiai atvykę specialiu autobusu. Tenka dėkoti Rockfordo ALT skyriaus pirm. Petruvi Šernui už suorganizavimą ir atvežimą šios 45 asmenų ekskursijos. Chicago jūrų šauliai, vadovaujami M. Maksyčio, net iš vakaro su savo laivu gen. T. Daukantu atplaukė į Kenoshos uostą. Jūrininkai, kaip juos vadino, nemažai padėjo rengėjams atlikti paruošiamuosius darbus. Lietuvos generalinį konsulą dr. Petrą Daužvardį atlydėjo stipri lietuvių delegacija: V. Šimkus, A. Dzironas ir Satkauskas.

Kol svečiai rinkosi, C. Liubinski pertransliavo Kenoshos radijo stoties WLIP programą, skirtą Pavergtoms Tautoms, kurioje kalbėjo UAW rajono direktorius Harvey Kitzman ir Kenoshos šerifas William Schmitt. Transliaciją sekė Johnson Wax dūdų orkestro koncertas, kuriam dirigavo Fred Brewer. Pats orkestras dalyvauja retesnėse iškilmėse ir pasižymi savo muzikiniu lygiu.

Pavergtoms Tautoms paminėti programą pradėjo savo žodžiu rengimo komiteto pirmininkas J. Milišauskas. Laima Lukauskaitė pakvietė garbės svečius užimti vietas prie estrados. Šerifui Wm. Schmitt komanduojuant, buvo įneštos

JAV, Estijos ir Lietuvos vėliavos. Ida Tamulėnienė, orkestro pritariama, sugiedojo Amerikos himną. Lietuvos himną giedojo ta pati solistė. Kun. J. Kupris, MIC, Šv. Petro parapijos klebonas perskaitė invokaciją. Bronytė Pliūraitė perskaitė Racine burmistro proklamaciją, skelbiančią Pavergtų Tautų savaitę. Kenoshos burmistras Wallace E. Burkee pasveikino minėjimo dalyvius ir pristatė einantį Wisconsino gubernatoriaus pareigas vicgubernatorių J. Olson, kuris savo trumpoje kalboje užsiminė, kad Čekoslovakijos įvykiai vėl patvirtino, kad komunizmo tironija priimtama jėga pavergtų tautų žmonėms. Perskaitė Wisconsino gubernatoriaus vicgubernatorių J. Olson, kuris savo trumpoje kalboje užsiminė, kad Čekoslovakijos įvykiai vėl patvirtino, kad komunizmo tironija priimtama jėga pavergtų tautų žmonėms. Perskaitė Wisconsino gubernatoriaus vicgubernatorių J. Olson, kuris savo trumpoje kalboje užsiminė, kad Čekoslovakijos įvykiai vėl patvirtino, kad komunizmo tironija priimtama jėga pavergtų tautų žmonėms.

Ilgesnį ir pagrindinę minėjimo kalbą pasakė didelis pavergtųjų tautų bičiulis kongresmanas Henry C. Schadeberg, R. Wis. Jis kaip anksčiau dvasiškis ir dabar kaip kongresmanas skirias savo darbą laisvei. Kiekviena tauta turi teisę į laisvą ir savistovų gyvenimą. To besiekdami žmonės kentėjo kalėjimuose ir mirė mūšių laukuose. Visi trokštame taikos, bet taika be laisvės -- pragaras, ką esate patyrę tie, kurie buvo te priversti apleisti savo pavergtas tėvynes. Laisvė taip pat negali būti pusiau pavergta ir pusiau laisva. Tautos turi skaitytis su moralės principais. Matome ir mūsų krašte pakrikimą besaikį įstatymų laužymą. Atsirado mažuma, kuri net bažnyčioms pradėjo statyti ultimatumus, triukšmauti šventovėse. Kartais, net mūsų pačių teisimai, užot tramdę, skatina tų blogybų bujimą. Ir tai vyksta čia, dabar Amerikoje. Sunkieji amžiai, varginę (Nukelta į 2 psl.)

Kas nauja Pasaulyje

● PREZIDENTAS NIXONAS, nuvykęs į Manilą, pirmąją sostinę septynių kraštų, kuriuos šiuo metu lanko, aerodrome iškilmingai sutiktas pareiškė, kad taika Azijoje priklauso nuo pačių azijiečių pastangų. Jis pabrėžė kad JAV atliks savo dalį taikos užtikrinime, tačiau Amerikos pastangos turi būti tik dalis bendro užmojo. Po trumpos viešnagės ir pasitarimo su prezidentu Ferdinandu Marcos, Nixonas nuvyko į Indonezijos sostinę Jakartą.

Nixonas sako, kad jo kelionė Rumunijon parengs sąlygas susitikimui su kitais komunistinio bloko kraštais. Tačiau jis atmetė mintį ateinančio pusmečio bėgyje vykti į Maskvą. Jis sako, kad viršūnių konferencijos nėra naudingos, kol nėra klausimo, kurio abi pusės būtų suinteresuotos ir kol jom nėra gerai pasirengta.

● NASSERIS užtrenkė duris deryboms su Izraeliu, pareiškdamas, kad jis turis tik vieną tikslą, išlaisvinti okupuotas teritorijas, būtent Jeruzalę, Gazą, Transjordaniją, Golaną.

● SOVIETAI Alžire įrengia raketų bazę, iš kurios bus lengva apšaudyti raketomis Londoną, Paryžių ir Hamburgą.

● MĖNULYJE astronautų pakilimas seismometras praeitą savaitę perdavė lengvą mėnulio paviršiaus drebėjimą. Mokslininkai dėl to nesutaria. Vieni mano, kad tai galbūt būtų lengvas mėnulio drebėjimas, kiti galvoja, kad tai sukėlė nukritęs meteoras. Jei tai būtų natūralus drebėjimas, reikėtų, kad mėnulis nėra mirus planeta.

● PRANCŪZAI artimoje atėityje žada iš Vokietijos atitraukti savo kariuomenę.

● ASTRONAUTŲ atlyginimas nėra "astronomiškas", kaip daugelis galvoja. Neil Armstrong gauna 30,054 dol. metinės algos, Edwin Aldrin 20,607 ir Michael Collins 18,648. Tiesa, iš žurnalo Life jie gaus stambų honorarą už savo įspūdžius, bet turės dalintis su kitais astronautais.

● SENATORIUS E. KENNEDY per televiziją kreipėsi į savo valstijos gyventojus prašydamas padėti jam nuspręsti, ar jis turėtų pasitraukti iš senato dėl automobilio nelaimės, kurios metu žuvo viena mergina. Teisme jis prisipažino kaltu ir buvo nubaustas 2 mėn kalėjimo sąlyginiai jei per 1 metus nenusikals.

● VOKIETIJOS kancleris Kiesingeris pareiškė, kad jo vyriausybė yra krizės išvakarėse dėl ekonominių problemų, bet jis turis vilties, kad koalicinė vyriausybė dar išsilaukys iki rinkimų šį rudenį.

● ČEKOSLOVAKIJOS metalo darbininkų profesinė sąjunga paragina savo narius, kurių skaičius siekia milijoną, nedemonstruoti ateinančių mėnesį, kai sukaks vieneri metai nuo sovietų įvykdytos invazijos. Kompartija taip pat perspėjo, kad netoleruos antikomunistinio nusistatymo.

Taip prancūzų karikatūristas Tim vaizduoja prezidentą Nixoną Rumunijoje grojant jautria Brežnevo styga...

K. MAŽONAS

SENO ŽMOGAUS ATSIMINIMAI

Kazys Mažonas, vaistininkas, visuomenininkas, gimęs 1886 m. Gesalų km., Ylakių valsč., po I Pas. karo iš Tambovo pargabėjęs Lietuvon apie 1000 tremtinių, Nepr. pradžioje dirbo Sveikatos Departamente, vėliau nuo 1924 iki 1944 m. Klaipėdoje turėjo nuosavą vaistinę. Bolševikams užimant Lietuvą pasitraukė į vakarus ir dabar gyvena Clevelande, Ohio. Nežiūrint 83 metų amžiaus, dar domisi lietuvių visuomenine veikla ir lanko svarbesnius parengimus.

Perskaitytos knygos turinys, girdėtas vardas ar vietovės pavadinimas, matyti vaizdai ar mažesnes svarbos įvykiai seno žmogaus atminty greit dilsta ir tolsta, o dauguma ir visai pamirštama. Tuo tarpu viskas kas pergyventa vaikystėje kur tai smegenų lastelėse, kad ir senatvėje tie

praeities vaizdai stovi prieš mūsų akis ir net girdėti garsai skamba mūsų ausyse, lyg tas būtų vykę visai neseniai.

Perskaičius B. Kviklio IV tome Mūsų Lietuva žemaitijos pakuršio miestelio Ylakių ir jo apylinkių aprašymą, o taip pat J. Klauseikio ilgą straipsnį Naujienose su papildymais, pastabomis ir vertingais pataisymais, mano akyse stojasi taip ryškiai mano vaikystės dienos ir mūsų gražiojo kaimo Gasalų vaizdai.

Mintimis seku iš savosios sodybės keliuką į Ylakius ir matau kiekvieną kelio posūkį, kalniuką, įlinkį; didesnę įlinkį, kur po kiekvieno lietaus atsirasdavo ne greit išdžiūstanti bala. Matau vietomis senus pakelio užslinkusius griovius, kurių atšlaitėse raudonuoja išsiropusios žemuogės, kelio link pasviręs beržas; toliau pakelio sena kalvė su visom kalvėms charakteringu deginamos antracitinės anglies kvapu. Štai jau ir seniai nebenaudojami Stripinių kapai iš kairės, o kiek atokiau dirvoje matau jau greit baigiamą užarti senas kapinaites su vienu pilkom kerpėm apaugusių ir smarkiai palinkusiu kryžiu iš dešinės. Šitas kapinaites vadinavo marų kapais.

Štai ir Stripinių kaimas, kuris sudaro Ylakių priemiestį. Skuodo gatvė ir esu prie šventoriaus didžiųjų vartų, kurie išėina tiesiai į miestelio rinką.

O tie gražūs žemaitijos pavasariai kada saulei gerokai atšildžius orą aukštai lyg vietoj pakibęs, plasnudamas be paliavos, mielas veversys (žem. cirulys) tęsia savo lyg manotonišką, bet skambią ir taip ausiai mielą giesmę. O ir lyg dabar girdisi kaip Klauseikių ganyklose pempės nustodamos kartoja savo kivi-kivi, vyluodamos į šalį nuo savo lizdų, ar tai praeinanti žmogų ar prabėganti kitokį gyvį. Su koku malonumu stebėdavau kai 3-4 artėjai vienas paskui kitą sekdami tada dar žagrėmis (žem. žambiais) su geležim apkaustytais noragais puredavo dar drėgną ir nuo kaitros dar kiek garuojančią žemę, o būriai špokų artojus sekdami vagomis ir tarpusavy varžydami rinkdavo sviežiai išraustus riebius, rausvus ir nuo saules spindinčius sliokus. O tas su nieku nepalyginamas, uoslę maloniai erzinantis atgimstančios gamtos kvapas.

Mes vaikai vos galėdami klumpelės pakelti ar autukus su nagenaitėmis avėti, kurias gan greit ir patys turėjome išmokti suraukti ir apvesti — budavo pristatomi naminius paukščius saugoti ir kasmet avansuodami pasiekdavome net raguočių bandos prižiūrėtojo — piemens laipsnio. Čia Amerikoje sakydame inspektoriaus laipsnio.

Man gėriausiai palikdavo ganyti Dauginiškės lauke. Tai aukščiausia vieta visame kaime. Iš čia matėsi vienas iš gražiausių žemaitijos reginių, kuris iki smulkmenų įsibrėžė mano atminčių.

Man gėriausiai palikdavo ganyti Dauginiškės lauke. Tai aukščiausia vieta visame kaime. Iš čia matėsi vienas iš gražiausių žemaitijos reginių, kuris iki smulkmenų įsibrėžė mano atminčių.

Man gėriausiai palikdavo ganyti Dauginiškės lauke. Tai aukščiausia vieta visame kaime. Iš čia matėsi vienas iš gražiausių žemaitijos reginių, kuris iki smulkmenų įsibrėžė mano atminčių.

Man gėriausiai palikdavo ganyti Dauginiškės lauke. Tai aukščiausia vieta visame kaime. Iš čia matėsi vienas iš gražiausių žemaitijos reginių, kuris iki smulkmenų įsibrėžė mano atminčių.

Viršilų pušynas. — aukštuma su ryškiai žaliuojančių spygliuočių mišku; prieš jį Veretas ir Kalties upių slėniai, tarp kurių kaimo derlingi laukai režiais padalinti, vadinami Uptarpiais su it jūra vasaros kaitroje banguojančiais javais. Papušiniu kaip puošni juosta tiesiasi į Liepojų vedąs vieškelis, visada judrus ir įdomus, pilnas žemaičių gėrybių prikrautais vežimais, lėtai slenkančiais Liepojos link.

Dažnai matydavau vedamus būriais arklių — žemaitukų, daugumoje skirtingų Anglijos anglių kasykloms. Rytuose lapuočių gajuose skendėjo rytinė kaimo dalis, vadinama Magdališkiais, o greta tą grožį parėjęs baltasienis, raudonstogis Kalties malūnas. Toli vakarų link Latvijoje matėsi Kalėdų šešiasparnis vėjinis malūnas, raudonuojančias Ožvikės dvaro stogai ir daugybė miškų. Toliau mano tuometinis pasaulis nebesiekė, vien tik mintimis norėjosi atspėti, kas ten už šio akiračio esama.

Vieną popietę iš panašaus užsisvajojimo pažadino mane atbėganti mergaitė, pusmergė vadinama, ragindama skubėti namo, nes aš su tėvu ir seserim Stefanija važiuosiu Liepojon.

Tokios nesitikėtos laimės akivaizdą mano kojos žemės neliesdamos nešė mane namo.

Kad suspėti į turgų išvažiuojama būdavo pavakary, ir sekanti naktis likdavo nemiegota. Į didįjį vieškelį išvažiuoju sutikome baldais ir kita namų manta prikrautų vežimų, traukiant ta pačia kryptimi. Tai Ylakių vargonininkas Antanas Dvarionas danginasi į Liepojų, kurio vietą Ylakiuose užėmė vargonininkas Antanas (?) Tallat-Kelpša, Juozo tėvas. Bendravimas su juo tėvui ir sesei patrupino nuobodžią nakties kelionę.

Pirmą sykį man teko pamatyti tą naktį prekinį traukinį su užrukusiais garvežio žibaliniais žibintais, didmiestį apšviestą dujinėmis lempomis, keletą uoste laivų, uniformuotus vežikus. Visa tai padarė man didesnę įspūdį, nei vėliau matytos Europos sostinės ar Amerikos dangoraižiai.

Vėlyvą rudenį, kada gyvulių ganymas sustodavo, tėvas sodindavo prie elementoriaus ir senobiniu papročiu, taip sakant, naudodami tų laikų pedagoginę sistemą, raides vadžiodavome "discipulka", tai yra žasies plunksnos stagaru. Tuo būdu tėvas pramokė lietuviško, nežinia, iš kur gauto elementoriaus, ar kas tai panašaus į elementorių, o taip jau ir kiek rusiško skaitymo ir rašymo, kad buvau priimtas į Ylakių pradžios mokyklos antrąjį skyrių. Mat mano tėvas buvo baigęs (paruoštas), ku-

nigo Sidabro-Sidabravičiaus mokyklą Sėdoje, kuris specialiai ruošė žemaičių jaunuolius, norinčius stoti į kunigų seminariją Varniuose. Bet 1864 metais rusų valdžios Varnių seminariją uždarius, tėvas likosi ūkininkauti.

Tais laikais, išskyrus Sudaviją, Lietuvoje mokytoju galėdavo būti tik rusas, taigi ir Ylakiuose mokytojavu rusas, Josif Chručkij, kilęs iš Lietuvoje apgyvendintų burliokų, didelis rusifikatorius. Jo mėgiamiausias užsiėmimas buvo, kad ir už mažiausią nusidėjimą ar pamokos nežinojimą žvėriškai taisyti vaikus už ausų; todėl dauguma iš mūsų vaikščiodavome su patinusiomis ausimis. 1898 metų sausio mėn. čia teko išgyventi gal tada ir nesąmoningai pasipriešinimą rusifikavimui. Prieš ir po pamokų turėdavome sustoję ir atsikreipę į kampaną, kur kiek aukščiau stovėjusios žemos krosnies kabėjo ikona, sukalbėti maldą rusiškai, kuri prasidėdavo "Blagoslovi Gospod!"... Tuo laiku tekdavo stovėti nugarą atsuktą į bažnyčią, kuri matėsi iš mokyklos langų.

Tais laikais mokyklą lankydavo ir suaugę jauni žmonės, kurie norėdavo prieš stojant į kariuomenę bent kiek pramokti rusų kalbos. Tokių mokinių tarpe buvo rimtas, malonus ir visų mažesniųjų vaikų miegiamas Kakštys — vardo neprisimenu. Taigi kartą jo ir kitų vyresniųjų mokinių sukurstyti, pamokoms pasibaigus, visi kaip vienas sustojome maldai veidu į bažnyčią. Atkalbėjus maldą paraudęs iš pykčio Chručkij, matomai nujausdamas, kas šitos demonstracijos įkvėpėjas, prišokęs prie Kakščio tvojo jam antausį ir prapliupo visokiais grasinimais.

Po to ėmėsi visus apklausinėti, kas tai pataręs mums taip daryti, gal kunigas vikaras, kuris kartą savaitėje atėdavo mokyklon tikybos dėstyti. Kas mane dar ir šiandien stebina, tai tas faktas, kad nė vienas net ir mažiausias pipiras nė žodžiu neprasitarė, kad kas būtų kurstęs, o tai darė tik todėl, kad ten esanti mūsų bažnyčia. Po šio įvykio Kakštys daugiau į mokyklą nebeatėjo. Ar jis buvo kunigų inspiruotas, ar jis tą padarė savo iniciatyva, to nepasakyčiau. Bet, aišku Chručkij tos demonstracijos įkvėpėjais paskaitė kunigus ir tik jis apie šį įvykį turėjo raportu pranešti ar tai savo tiesioginiam viršininkui inspektoriumi ar Sedos žandarams. Jeigu raportą būtų pasiuntęs per vietinį "uriadniką" Vaškį, tai šis nebūtų galėjęs atsakyti pasiūsti.

Kadangi rusų valdžiai buvo nepatogu dėl to vaikų "buntavojimo" kelti bylą viešumon, abu kunigus pašalino iš Ylakių, administratyviniu būdu išsiųsdami pirmą vikarą, nepasakyčiau kur, o kiek vėliau ir kleboną K. Nekrašį į Domjans-

ką, Naugardo gub. trejiems metams.

Adm in istratyvniu būdu siunčiamieji Europinės Rusijos ribose galėjo vykti savo lėšomis ir policijos nelydimi į jiems paskirtą vietą ir ten prisistatyti vietiniai policijai, kurios priežiūroj būdavo per visą paskirtą iš-tremimo laiką. Lėšų neturintieji būdavo siunčiami taip vadinamu "etapiniu būdu" iš kalėjimo į kalėjimą. Knygoje "Mūsų Lietuva" apie Ylakius, kur minimas draudžiamosios spaudos korespondentas taip dramatiškai aprašęs kun. Nekračiaus išvežimo sceną ir "raganių puotas", kur neva Vaškys šventė su savo sebrais, bus buvusi daugiau to korespondento vaizduotė. Jei šitokios scenos tikrumoj būtų buvusios, tai tokie įvykiai mūsų apylinkė būtų komentuojami ištisais mėnesiais. Draudžiamosios spaudos korespondentai tokius įvykius kaip šitas čia minimas perduodavo su stipriai sutirštintomis spalvomis, gal ir teisingai laikydamiesi desnio: "duok

velniui (rusų valdžiai) į sketerą, nes jis to vertas".

Turiu pilną pagrindą manyti, kad Vaškys kunigų išvežime niekuo dėtas, o ir nebuvo girdėti, kad kas dėl jo kaltės politiniai būtų nukentėjęs. Žmonių akimis žiūrint jis buvo lyg nesavas, nes dėvėjo rusų policininko uniformą, kurio pareiga buvo girtus ar triukšmadarius į daboklę nuvesti, bei vagišius ir kitus kriminalistus areštuoti. Policija gi visur nemėgiama. Net ir Lietuvoj savieji buvo pravardžiojami faraonais ir kitaip. Manau, kad Vaškys buvo žemaičiams geriau, su kuriuo galėjai bent savo kalba susikalbėti nei koks Krivopuzovas ar Sinėpupovas. Atsimenu jį gerai; nebuvo jis girtuoklis ir nebuvo girdėti, kad būtų buvęs kyšininkas. Jo ūkiu pastatai Stripiniuose nesiskyrė nuo kitų ūkininkų. Jo vaikai užaugo padoriais žemaičiais ir vienas iš jų nepriklausomybės laikais buvo Ylakių pašto viršininkas.

(Bus daugiau)

WISCONSINO LIETUVIŲ DIENA

(Atkelta iš 1 psl.)

Europą 12 ir 13 šimtmečiuose, išblanksta, lyginant juos su dabartimi. Pavergtos Tautos yra graudus priminimas tos klaikios dabarties. Kas tik gyveno laisvėje, jos nemokės tikrai įvertinti, nes tik tada jos palaima pilnai suprantama, kai jos netenkama. Už pinigų draugystės nenupirksi. Todėl yra netikslu remti finansiniai tuos kraštus, kurie yra marksistų kontrolėje. Prezidentas Nixonas bandė pasukti Amerikos politikos kryptį, tačiau jo uždavinys nelengvas. Kaip bebūtų, turime siekti garbingos taikos Vietname. Amerika turi vadovauti laisvojo pasaulio demokratinėms jėgoms kovai už laisvę.

Racine burmistras Kenneth Huck trumpai pasveikino minėjimo dalyvius.

Lietuvos Generalinis konsulas dr. P. Daužvardis, kalbėjęs angliškai ir lietuviškai, priminė Stalino ir Hitlerio sutartį, atidavusią į komunistų vergiją Baltijos valstybes. Pagyrė rengėjus, kad turi daug sveimtųjų kalbėtojų ir svetimtųjų publikos. Pradedant Pavergtų Tautų savaitę, ragino visus į darbą, į kovą, dėl pavergtųjų laisvės.

Pavergtų Tautų medaliu už didelį rūpestį ir darbą pavergtųjų reikalui buvo įteiktas kongresmanui Henry C. Schadeberg ir šerifui William P. Schmitt. Medalius įteikdamas konsulas dr. P. Daužvardis padėkino ju prasme ir padėkojo abiem pavergtųjų draugam už jų atliktą tos srities darbą.

Meninėje dalyje pasirodė Irenos Smieliausienės vadovaujamos lietuviškų tautinių šokių grupės "Grandies" šokėjai, pašokdami keletą šokių. Po programos tie garbės svečiai, kurie neišskubėjo, buvo pakviesti paragauti lietuviškų valgių.

Iškilmingą ir meninę programą pravedė stud. J. Milišauskas. WLD rengėjai: Kenoshos ir Racine ALT skyriai, Kenoshos - Racine LB apylinkė ir DLK Kęstučio šaulių kuopa.

P. Petrušaitis

Atokiai šiaurėje matėsi

We Offer To Savers

SAVINGS CERTIFICATE

5 1/4%

6 or 12 MONTH \$10,000 or MORE

Savings certificates issued for six months or one year—in minimum amounts of \$10,000.00, and thereafter in multiples of \$1,000.00. Earnings are paid at maturity.

4 3/4%

per annum

Passbook Savings Accounts

Paid Quarterly

Computed and Paid as of: Mar. 31 — June 30 Sept. 30 — Dec. 31

5%

6 or 12 MONTH \$5,000 or MORE

Savings certificates issued for six months or one year—in minimum amounts of \$5,000.00, and thereafter in multiples of \$500.00. Earnings are paid at maturity.

Mutual Federal Savings

AND LOAN ASSOCIATION

2212 W. CERMAK RD. Chicago, Ill. 60608 Virginia 7-7747

PETER KAZANAUSKAS, PRESIDENT

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

MAŽEIKA & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRYS MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

Mašinoms vieta

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA**

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerijų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKE — ĮSITIKINSITE.

DIRVA

THE LITHUANIAN
NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: (216) 431-6344

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.

Published Two Times a Week

every Wednesday and Friday

by American Lithuanian Press Radio Ass'n.

VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$13.00. Single copy 15 cents.

Editor Vytautas Gedgaudas.

Business Manager Kazys S. Karpis.

Dirva išeina trečiadieniais ir penktadieniais.

Prenumerata metams \$13.00, pusei metų \$7.00.

VISI KELIAI VEDA Į KORP!
NEO-LITHUANIA STOVYKLĄ

Kaip kiekvienais metais, taip ir šiais Korp! Neo-Lithuania Vyr. Valdyba nuo rugpiūčio 23 iki rugsėjo 1 d. gražioje L.V. Ambutų vasarvietėje -- Pototawattamie Resort, Route 3, Box 400, Benton Harbor, Michigan, ruošia iš eilės dvyliką vasaros stovyklą. Į šią vasaros stovyklą reikia skubėti užsirašyti ir važiuoti.

Ką stovykla duoda jaunimui? Reikia pasakyti, kad jaunimo stovykla yra lyg ta lietuviška mokykla. Čia jaunimas žaliuos gamtos prieglobstyje, nutolęs nuo miestų triukšmo ir dulkių, poilsiauja, dainuoja, žaidžia, sportuoja ir tarpusavyje gražiai bendrauja. Atsigauna dvasia ir kūnu, stiprina sveikatą rudens bei žiemos darbams. Užsimezga pokalbiai įvairiomis temomis. Dalyvauja įvairiose paskaitose ir diskusijose. Tautiniu ir lietuviškos palaikymo požiūriu dalyvavimas stovykloje yra dar reikšmingas ir tuo, kad užsimezga artimesni santykiai tarp dalyvių iš kurių neretai susiformuoja ir gražūs lietuviškos šeimos židinėliai. Pavyzdžiui -- stovime keturių korporantų aukso žiedelių sumainymo išvakarėse, būtent Edvardo - Reginos, Vytauto - Jūlytės. O tokių yra ir daugiau. Tai organizacijos ir stovyklų nuopelnai. Tuo džiaugiamis ne tik tėvai, organizacija, bet ir lietuvių bendruomenė.

Be vasaros stovyklų būtų tuščia vieta jaunimo gyvenime. Stovykla galima prilyginti tai tautinei mokyklai, kurioje

individas pasirošia dar stipriau dirbti kilniems tikslams -- "Pro Patria". Jeigu taip, tai reikia, kad ruošiamą stovyklą kuo daugiausia korporantų-čių pasinaudotų. Be to, jaunuoliai gyvenimi stovykloje pajunta pareigą pradėti po truputį ruošti savistoviam gyvenimui. Taip pat susipažinimas su gerais draugais bei draugėmis yra didžiausia vertybė gyvenime. Kartais ši draugystė taip išsivysto, kad tęsiasi per visą žmogaus gyvenimą. Ta žmogaus jaunystė nei vienam iš mūsų nėra amžina, o tik skubiai prabėgančio gyvenimo akimirkos, kurias ne visi suspėjame pamatyti ir pasinaudoti. Iki stovyklos atidarymo ne daug laiko yra. Reikia į ją važiuoti.

Reikia manyti, kad ši dvyliktoji vasaros stovykla bus Korp! Neo-Lithuania šeimos narių užpildyta. Ten pat, stovyklai besibaigiant, šaukiamas Korporacijos suvažiavimas -- didžioji suėiga.

Baigsiu kolegės Ritos Merkelytės žodžiais: -- Nepamirškime, kad mes kiekvienas esame gėlė, žydinti plačioje lankoje, kiekvienas esame žvaigždė, žėrinti melsvam skliaute, ir taip pat kiekvienas esame skambanti gaida. Bet viena gėlė yra mažytė, ir jos žiedas greit vysta. Vienos žvaigždės šviesa silpnutė ir greitai gęsta; vienos gaidos skambesys trumpas ir greitai tilsta. Tik supynus visas gėles į vieną vainiką, regime jo grožį, ir sujungus visas žvaigždes į vieną grandį -- matome

Jugoslavų rašytojas - politikas Milovan Djilas prieš antrąjį pasaulinį karą buvęs komunistas, revoliucionierius Tito politbiuro narys. Karo metu buvo jo ryšininkas tarp Jugoslavijos partizanų ir Stalino. Ir pagaliau pokariniais metais maršalo Tito dešinioji ranka - viceprezidentas. Aukštai vertinamas komunistiniame pasauly dėl savo sugebėjimų. Tačiau vėlesniais pokariniais metais M. Djilas pamažu nusivilia komunistine santvarka ir pačiu komunizmu. Dėl naujų laisvės idėjų skelbimo M. Djilas paties Tito buvo įmestas į kalėjimą, bet po kiek laiko vėl paleistas laisvės.

Savo idėjas M. Djilas plačiai išdėstė 1956 m. parašytoje knygoje "Naujoji Klasė". Ši knyga Vakarų autoritetų nuomone laikoma žymiausia informacija plačiausiai atidengianti komunizmą Sovietų Rusijoje. Ne veltui ši knyga "Naujoji Klasė" yra griežčiausiai uždrausta Rusijoje ir jos satelitų kraštuose. Kodėl šioji knyga yra taip pavojinga Kremliaus diktatoriams pamatysime iš kelių "Naujosios Klasės" ištraukų ir komentarų anglų spaudoje.

-- Stalinui palyginti per trumpą laiką pavyko Rusiją iš žemės ūkio krašto iškelti į industrinę galybę, panaudojant dar niekadoms žmonijos istorijoje nežinomas priverstino vergų darbo priemones, o savo šnipų tinklo pagalba išvaigiant kitų kraštų naujais technikos išradimus.

Laikė šito žiauraus su pramoninio proceso gimė ir išaugo Sovietų Rusijoje naujoji klasė, susidedanti iš pramonės administratorių, jų bendradarbių iš vienos pusės ir komunistų partijos valdovų ir slaptosios policijos pareigūnų iš kitos pusės, -- rašo M. Djilas.

Šio proceso eigoje išaugusi ši specifinė valdomoji klasė, visai nesuinteresuota komunistine ideologija Sovietų Rusijoje. Ši naujoji klasė vi-

tikrą šviesą; tik subūrus visas gaidas į vieną galingą simfoniją, girdime jos melodiją. Korp! Neo-Lithuania! Tu mus sujungi į vieną vainiką, į vieną grandį, į vieną simfoniją. Drauge mes esame stiprūs ir drauge mes laimėsime. Tegul ši stovykla mums padeda stiprėti vieningoje lietuviškoje dvasioje".

Mielas kolega ir kolege! Gerai išsikaityk ką tik aukščiau pacituotus Ritos žodžius ir niek nelaukdamas ir nedvejodamas rugpiūčio 23 d. pasiėmęs lietuvišką knygą dumk į šią dvyliką korporacijos ruošiamą vasaros stovyklą. Ten stovyklos vadovas jus visus sujungs į vieną gražią grandį, ant kurios laikosi mūsų organizacijos lietuviškas tautinis ir kultūrinis veikimas.

J. Jurevičius

'Naujoji klasė' Sovietijoje

sai ne tik kad nepajėgi praveisti bent kokius naujus pagerinimus, bet tiesiog baimės surakinti pagaltoti apie besikeičiančio laiko naujas galimybes. Jų vienintelis tikslas išlaikyti savo turimas pozicijas, pelningas vietas ir savo privilegijas. Kaip džiunglių parazitai, šie naujosios klasės nariai kasdien auga ir dauginasi, maitinami Sovietų Rusijos ir Rytų Europos darbo žmonių.

Šios klasės nariai ir dabar dėvi tik puikiausiai pasiūtus rūbus, atvežtus iš Vengrijos. Rusijos pramonė naftą vartoja paimtą iš Rumunijos, geležį ir plieną iš Rytų Vokietijos. Maisto gaminius iš Lenkijos ir Pabaltijo kraštų. Ir vien dėl šito šie parazitai yra pasiryžę, nesikaitant su jokiom priemonėm, išlaikyti Stalino brutalumo sukurtą ir vergų išlaikomą imperiją.

Grynai susirūpinę tik išsaugoti ir išlaikyti savo interesus, ši naujoji klasė jau prieš 1957 metus pastebėjo ir įsitikinę, kad sovietų imperija jau negalinti būti ilgiau palaikoma ir plečiama vien tik komunizmo propagavimo keliu. Litanią dar kalbama, bet religija jau mirus. Šiandieniniai Kremliaus valdovai puikiai žino, kad jų ideologinis skatinimas yra taip silpnas, kad komunizmas visur yra atmetamas, kur žmogus turi laisvą pasirinkimą. Ir kas daugiausia kelia Kremliaus valdovų susirūpinimą, tai politinio laisvės troškimo banga apėmusi visą Rytinę Europą ir besiritanti Rusijos plotais. Ir pats iki to laiko buvęs paklusniausias Sovietų Rusijos satelitas Čekoslovakija patį pirmąjį pradėjo traukti vergijos pančius.

Pavergtų tautų žmonėms jau nusibodo gaminti šaldytuvus, televizijos bei radijo aparatus rusams, kai tuo tarpu jie negauna tų prekių nusipirkti savo reikalams. Nusibodo gaminti mašinas ir siūsti į Rusiją, kai tuo tarpu net paprasčiausių gyvenimo reikmenų negali gauti savo reikalams.

Ir dėl to liberalinės reformos buvo pradėtos ne centrinių organų, kaip Maskva skelbia, bet pačių komunistų vadų, vadų išauklėtų Rusijos komunistų partijos mokyklose. Čekų tauta tapo labai vieninga neprieš komunizmą, kuris jau yra miręs, bet apsisprendę tapti laisvais ir priešintis Maskvos konsulų godumui, -- rašo Djilas. Šios jų laisvės šauksmo sėklos jau yra perneštos per sieną ir į plačiąją Rusiją.

Sovietų Rusijos rašytojai, mokslininkai, menininkai ir intelektualai bendrai viešai siūlo laisvinti sovietų ekonominį gyvenimą ir suteikti daugiau laisvių žmonių. Tačiau komunistų partija deda visas pastangas, kad šios kūrybinės Rusijos intelektualų grupės sūdlomos laisvinimo idėjos nepersimestų į plačiasias Rusijos dar-

bo mases. Tačiau jau 1967 m. -- rašo Djilas, -- aš asmeniškai patyriau, kaip galingas yra laisvės troškimas Sovietų Rusijos žmonėse.

Tų pat metų vasarą būdamas jau paleistas iš kalėjimo aš su žmona ilsėjomės Dubrovinikos papludimyje (tai seniausias ir žymiausias Jugoslavijos kurortas prie Adrijos jūros). Grupė iš 15 žmonių Sovietų Rusijos aukštųjų intelektualų taip pat tuo metu čia leido savo atostogas. Vienas jų grupės rusas prisistatino prieš mane ir tydomis pasakė: "Aš žinau kas jūs esate"! Po jo visi likusieji rusai prisijungė prie mūsų ir mes pradėjome laisvai kalbėti. Tai rusai, ne aš, -- rašo Djilas, -- kurie pirmieji pradėjo kalbėti apie būtinus pasikeitimus laisvės kryptimi sovietų valdžios sistemoje. Laikė penkiolikos minučių mes, būdami visai nepažįstami, tapome prieteliais laisvės idėjų rišami.

Po nekurio laiko nepažįstamas vyras, kuris, aš esu tikras, buvo Rusijos slaptosios policijos agentas, su foto kamera prisistatino prieš mūsų grupės ir iš tolo pradėjo mus fotografuoti. Tuo momentu vienas iš rusų atsistojo ir, priglaudęs savo veidą, priėjo manoje, drąsiai žvelgė į fotografuojančio kamerą. Man šis momentas suteikė malonaus išpuodžio. Šiuo metu aš galvoju apie pasiaukojantį drąsumą šio sovietų intelektualo, kuris norėjo parodyti slaptosios policijos agentui, kaip jis jį menkina ir brangina laisvės apraiškas. Ir šiuo momentu aš galvoju, kad valdantieji Sovietų Rusijos biurokratai nedelsdami turi apsispręsti: arba leisti plisti laisvės bangai arba jėga ją užgniaužti.

Po nekurio laiko rugpiūčio 21 d. sužinojau, koks buvo Kremliaus vadų sprendimas. Sovietų armijos staiga ir nelauktai okupavo Čekoslovakiją.

Šiuo metu Sovietų Rusijai dar nereikia užimti Rytų Vokietijos, Lenkijos, Vengrijos ir Bulgarijos. Šie kraštai jau

NEREIKĖTŲ SKELBTI

Dirvoje keletą kartų užtikau aprašymus, net su nuotraukomis, kur lietuvaitė ar lietuvis susituokia su svetimtaučiu ar svetimtaute. Viename aprašyme net buvo suminėtas giminių ir svečių gasumas ir dargi sveikinimai iš Lietuvos. Visa tai rodo didį tėvų pasididžiavimą ir džiaugsmą. Gal jaunoji ir lietuviškaitė, bet pagal pavardę gali būti įtariamas, jo tai mišrių vedybų būta.

Nereikėtų tokių korespondencijų spausdinti. Juk šiandien reta lietuvių šeima tepritaria mišrioms vedyboms, o jaunimui tėra paskata.

J.R.

pilnai yra prispausti ir valdomi iš tų pačių tautų išaugusios naujosios klasės. Jų valdžios žmonių privilegijuotos pozicijos ir gyvybės tiesioginiai priklauso nuo Sovietų Rusijos naujosios klasės malonės. Bulgarijos Teodor Živkov žino, kad jo paklusnumas Maskvai yra jo gyvybė ir jis neturi kito pasirinkimo. Vengrijos Janos Kadar valdžioje buvo pastatytas ir laikosi iki šiolie tik dėka Raudonosios armijos divizijų, kurios ir šiuo metu apsupę Budapeštą. Rytinės Vokietijos suvaikėjęs Walter Ulbrichtas patologiškai bijosi laisvės idėjų ir su parama 20 Raudonosios armijos divizijų paklusniai vykdė Maskvos įsakymus ir eksploatuoja vokiečių darbštumą Maskvos naudai. Lenkijos Gomulka slaptosios policijos saugojamas dieną ir naktį vykdė kas jam Kremliaus įsakyta prieš savo tautos valią.

Tokiose pat apystovose ir Pabaltijo tautų žmonės neša vergijos pančius, savosios naujosios klasės priežiūroje.

Sulietuvino
J.V. SūduvasAMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SAJUNGOS SEIMO,
IVYKUSIO 1969 M. GEGUŽES 30-31 DD., NEW YORKE,
N. Y., ROOSEVELT HOTEL PATALPOSE, TARIMAI

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos atstovai, susirinkę į Sąjungos 20-čio sukaktuvinį seimą ir jo posėdžių metu peržvelgę šiandienines darbo sąlygas bei Sąjungos einamąjį kelią, nutarė paskelbti lietuviškajai visuomenei šias seimo eigoje pareiktas mintis arba iškelto įvykius:

- Seimas sveikina lietuvius, gyvenančius protėvių žemėje Lietuvoje, o taip pat esančius okupanto kalėjimuose, priverčiamųjų darbų stovyklose ir ištremimuose. Seimas vertina jų heroiškas pastangas išlikti lietuviams ir išsaugoti lietuvišką dvasią ateinančioms kartoms, kaip ją yra išsaugoję lietuviai baudžiauninkai, knygnešiai, aušrininkai, nepriklausomybės kovų savanoriai.

- Seimas siūnia sveikinimus visiems lietuviams, esantiems išeivijoje ir kviečia visus likti ištikimais Lietuvai ir lietuvių, aktyviai remti ir dalyvauti bendrose Lietuvos laisvinimo pastangose ir darbuose.

- Seimas sveikina Nepriklausomos Lietuvos Diplomatią, Vyriausiąjį Lietuvos Išlaisvinimo Komitetą ir Amerikos Lietuvių Tarybą, užtikrinamas jiems ALTS paramą ir talką Lietuvos laisvinimo darbuose.

(Bus daugiau)

GERIAUSIAI PAILSĖSIT PER SAVO ATOSTOGAS
CAPE COD - OSTERVILLE
KURORTE PRIE ATVIRO ATLANTO JŪROS
PLIAŽO — GRAŽIOJE LIETUVIŠKOJE
JANSONŲ VASARVIETĖS VILOJE

AUDRONĖ

87 East Bay Rd., Osterville Cape Cod, Mass. 02655
Tel. (Area 617) 428-8425

- Vila Audronė yra apsupta didelio pušų, beržų ir kt. dekoratyvinių medžių parku. Daug vietos poilsiui ir žaidimams.
- Erdvūs kambariai, rami ir jauki aplinkuma.
- Visai arti šiltos srovės, privatus atviros jūros pliažas (7 min. pėsčiom).
- Geras lietuviškas maistas.

VILA AUDRONĖ JAU ATIDARYTA
IR PRIIMA SVEČIUS

Kreiptis tiesiai į vilą AUDRONĖ, OSTERVILLE, CAPE COD, MASS. 02655. Tel. 428-8425, MRS. MARIJA JANSONAS.

Visi maloniai kviečiami atvykti į šią gražiausią ir didžiausią Cape Cod žalumynuos paskendusią lietuvišką pajūrio vilą.

TĒVIŠKĖS KILIMAI IR JAUNOJI KARTA

DIRVOS NOVELĖS KONKURSŲ MECENATO SIMO KAŠELIONIO KALBA, ĮTEIKIANT PREMIJAS LOS ANGELES MIESTE BIRŽELIO 22

Iš Auksinių Vakarų grįšiu į Chicagą daug dvasinio aukso pasisėmęs. Vakarai mane traukia, turiu savy tokį specifinį jausmą. Atsimenu dar iš piemenavimo laikų, kai gegužės mėnesio vėjai papūsdavo per kojas, tai pragiedodavo raudonais gaidžiais... Galvodavau tada, kada gi ateis vakaras, dar saulė aukštai. Kai atskirų medžių, kalnelių šešėliai imdavo ilgėti, slėpdavosi už Dzūkijos šilų, aš retkarčiais pravirkdavau: kodėl tokia trumpa diena pasidarė? Taigi, važiuavau į Vakarus asmeniškai pamatyti laureatų, pasirinkęs traukinį, kad palyginčiau savo naujosios tėvynės vaizdus su mūsų Lietuva. O lėktuvu tai bijau skristi, turiu prisipažinti... Jei jis pasuktų kur nors pas Fidel Castro, tai jūs neturėtumėm šiandien nei premijų, nei manęs... Aš jaučiu, žinoma, kad jūs mane gelbėtumėt. Pirmiausiai tai rezoliucijomis...

Simas Kašėlionis, Dirvos novelės konkursų ilgametis mecenatas, įteikiant premijas už 1968 metus laureatams J. Gliaudai ir A. Mironui.

siose Pravieniškėse buvau Gestapo žinioj. Maždaug nuo lapkričio 15-tos atvežė net šešis sunkvežimius, pilnus mūsų jaunų vyrų, vadinamų "plechavičiukų". Jie buvo be milinių, be diržų tikta su mundurais ir užsiūtais ant rankovių mums tada brangiais lietuviškais trikampiais ženklais. Visi atrodė lyg rusų belaisviai. Jie buvo izoliuoti ir nebuvo progos sužinoti nei kaip jie čia pakliuvo, nei už ką. 1944 metais vasario 17 dieną jie buvo išvežti. Viso apie 800 asmenų transportas. Buvo jų tarpe ir civilių. Vėliau pasirodė, kad juos atvežė į Schlossenburgą, kur jie visi mirė...

Kiekviena Gestapo stovykla turėjo savo vadinamą "krikštą". Prižiūrėtojai visur buvo rusai, mūsiškiais nepasitikėjo. Pas mus buvo

toks "krikštas": Vakaras. Trikampiu sargyba apstojus. Sviesos dega. Komendantas klausia: "Kodėl tu nenorėjai tarnauti kariuomenėj?" Vyrukas atsako maždaug taip: "Aš esu lietuvis. Aš tarniausiu tik Lietuvos kariuomenėj. Aš prisiečiau ginti savo teritoriją, ir aš ją ginsiu. Aš esu lietuvis, aš klausau tikta savo karininkų įsakymų". "Ar tu esi mūsų?" "Ne, aš nei jūsų, nei mūsų..."

Savo romane Jurgis Gliauda kalba jau klasiko vardu, kaip didelės valstybės didelis kūrėjas. Ką pasakytų iš tokių posakių mūsų šviesusis Vaižgantas? Jis sakytų kad tai jau nebe deimantiukas, o tai yra jau deimantas, nes čia sprendžiamos jau ideologinės problemos.

Prisimindamas šitą kelionę, palyginu jos vaizdus: birželis, Joninių išvakarės. Tenai ramunėlės pakrantėj pikantiškai šypsoji, rugiagėlės rugiuose skleidžiasi, pievus pačiame savo kvapume ir paukščių giesmė nepabaigiam... Taip norėtusi pasivolioti po tą margą tėviškės kilimą, pažiūrėti žydro dangaus! Juk kiekvieno mūsų tėviškė tokio pat kilimo yra apriesta ir juose išaugę ne tik vienturtės, bet net ir dzūkės...

1907 metais Antanas Smetona rašė: "Ugdymė talentus!" Jeigu mes dabar apgalvosime tą laikotarpį nuo 1907 iki 1918 metų ir dabartinius pergyvenimus, kai mes kai kurie esame Churchillio politikos sferoje, ir jei paimsime nuo 81 metų, ar mes neturime didesnės vilties atgauti Nepriklausomybę? Kad mes jos nustojomė, mes patys kalti...

Vis dėlto okupantas iš mūsų neatėmė to grožio, ir negali atimti. Jis neatėmė, ir neatims, mūsų kultūrininkų! Bet jei pas mus į namus neateis lietuviškas laikraštis, ne-

Rašytojo Jurgio Gliaudos žodis, priimant premiją

Mano romane Liepsnos ir apmaudo sąsčiai yra vaizdas, kuriame romano herojus ateina prie kalnelio, užlipa jį ir stebi tolumo gestancio saulėlydžio žarą. To stebėjimo nuotaika keičia jo pasaulėjautą, ir jis taria: aš išėjau iš buities ir įėjau į būtį.

Gyvenimo kasdienybė, kad ir sultinga savo koloritu, dažnai neturi prasmės. Tik kasdienybė perkelta į prasmės sampratą ima artėti prie esmės suvokimo. Pats skaudžiausias, vargingiausias, labai žeidžiantis rašytojų periodas yra tas, kada dvasioje ima atsiskleisti sumanymo apybraižai, herojus ima prisitinti savo individualumu. Tada autorius gyvena išvalgos kančia, jis seka sumanymą, jis bijo ar nėra kas

bus skaitoma lietuviška knyga -- mes patys tą kultūrą prarasime... Juk aplinkybių dėka mes praradome savo didžiuosius klasikus, jei taip galima pavadinti. Atidavėm juos ar paskolinome...

Mes tikime, kad grįžę į namus mes vis dėlto išlaikysime jaunąją kartą, kuri mums gal greitu laiku bus reikalinga ir daug padės Amerikos valdžiai užstoti mūsų tėvynę. Aš tikiu, kad mes neprarasime šių jaunųjų talentų. Sekdamas kultūrinį kitų kolonijų gyvenimą, aš pastebėjau kylančias talentų žvaigždes. Jų tarpe yra ir jūsų Raimonda Apeikytė, Rasa Arbaite, Karolė Dambrauskaitė, Regina Aukštakalnytė, Preikšaitis.

Aš didžiai dėkoju gerbiamiems laureatams už nepamiršimą, ugdymą mūsų literatūrinių polėkių! Prašau leisti dabar įteikti jums premijas.

nors esminio praleista, apieista reikšminga detalė, kuri dažnai, lyg prabėgom atskamba sakiny ar situacijoje, tačiau prisotina išraišką ir prasmę.

Išėjimas tokios rašytojo buities į rašytojo būtį yra vienas iš reikšmingiausių skausmo, džiūgesio, triumfo momentų kiekvieno kuriančiojo individo kūrybiniam procese. Juo svarbesnis tas momentas rašytojo kūrybiniam procese, nes rašytojas operuoja tokia kasdienybei prieinama medžiaga -- žodžiu. Ta kūrybinė medžiaga atrodo, tokiakiekvienam įprasta, konkreje, suprantama: žodis!

Tą medžiagą rašytojui tenka transformuoti į kitą dimensiją, į kūrinių, kuris, jeigu jis vykęs, liks gyventi ilgiau už patį kūrėją, galės nužengti į kitas kartas, atvesti į ten savo herojus, vieniems gal būt labai mylimus, kitiems, gal būt, labai nekenčiamus. Nelyginant dailės ir muzikos, kur atspindi pats kūrėjas, literatūra savo kartai ir kitoms kartoms priešpastato, lyg bibliškame stebukle, sukurtą

žmogų, kuris, jeigu kūrinys yra paženklintas kuriančiojo talentu ir išvalga, turi ilgam gyventi kaip pilnakraujis ir pilnadvasis individas.

Grįždamas į romano prigimtį, kuri čia aptarė prof. Elena Tumienė, noriu tarti, kad to romano pasaulyje gyventi aš paėmiau vieną poetą, iš daugelio mūsų šauniųjų poetų, kuris anapus Lietuvoje, negalėtų gimti ir atsiskleisti. Negalėjo sutilpti anemiškojo rusų pirmojo tarybinio periodo literatūroje Gumiliovas, negalėtų dabartinėje lietuvių tarybinėje literatūroje atsirasti ir Alfonsas Gričius. Grynojo meno ir tobulo artistikos poetas, nekeliąs madingų egzistencinių stenėjimų, tobulai neminimas, Alfonsas Gričius yra bodlerinės prigimties poetas mūsų buitėje ir liečias mūsų būti.

Ir mums daug kalbant literatūrinį konkursų temomis, turėčiau pridurti, kad ne konkursai išsūkia kūrinius, bet konkursai tik suranda veikalus. Tik tada konkursas taps konkursu žalinąja sąvokos prasme, kada jis aptvertas sąlygomis. Pav. jeigu kartą ar du kart laimėjęs negalės dalyvauti, kada bus pastatyti lyties, amžiaus, ar laimikio sąlykame stebukle, sukurtą (Nukelta iš 5 psl.)

Dirvos novelės konkursų mecenatas Simas Kašėlionis Š.m. birželio 22 d. Los Angeles įteikė čekį rašytojui Jurgiui Gliaudai, laimėjusiam Dirvos novelės konkurse pirmąją premiją. L. Kanto nuotrauka

VYT. ALANTAS

ŠVENTARAGIS

Ištrauka iš XIII amž. kronikos

(12)

Apylinkės nebuvo ypač gražios, bet Šventaragis labai atsidėjęs dairėsi ir, atrodė, kiekvieną padairios smulkmeną dėjosi atmintin.

-- Nežinau, kam jis mus tampo po tuos laukus, -- kalbėjo nepatenkintas Mantas Šiliniui, kai jie jojo atsilikę. -- Mūsų Nemunas daug gražesnis už tą jų Dauguvą. Ar mieste nėra įdomesnių vietelių pamatyti?

-- Tau rūpi smuklės, žinau. Kur tu buvai šiąnakt?

-- Matai, tas jų miestelis vietomis dvokia nepakenčiamai, bet tu čia rasi ir tokių užkampelių, kokių Lietuvoje nė su žiburiu nesusiešiosi. Ir jų čia tos mergos kitokios kaip mūsų...

-- Iš kur tu žinai?

-- Iš kur aš žinau? -- nusijuokė Mantas. -- Gal tu manai, kad aš į Rygą atjojau po Remėzos sandėlių trintis ir pajūriais pamariais maklinėti? Šiąnakt šiek tiek pasidairiau ir po tą jų miestelį. Vienoje smuklėje prie uosto mane apniko mergos.

-- Pagyrūnas! -- Šilinis įtariai žvilgtelėjo į Mantą.

-- Gal neapniko, o tik atvirai ir begėdiškai rodo savo dantis. Mat, smuklėse čia pilna mergų. Jei tu kuriai gnybteli į šlaunį, tai ji tik žvygteli, atsi-grįžusi rodo dantis ir tarsi sakyte sako: gnybtelėk dar kartą! Nieko sau mergos, gaila, kad tu nematei. O toje smuklėje troškumas: kvapo negali atgauti! Ir ko ten nebuvo: vokiečių, maskolių, jūreivių, ginkla-

nešių, knechtų, valkatų ir, tur būt plėšikų ir žmogžudžių, žodžiu, visos miesto sąvalkos susirinko. Visi šaukia, blauna, mauroja! Gal su viena mergužė būčiau suėjęs ir į artimesnę kalbelę, bet žinai, kas šalia manęs atsisėdo? Niekad nenusėsi: Belūpis! Na, manau, dabar jau bus blogai, ir ėmiau čiupinėti savo durtuvėlio rankenėlę, mat, pagalvojau, kad savo galvelės pigiai neatiduosi. O jis ką? Lyg niekur nieko, atsisėdo šalimais ir bičiuliškai ėmė kalbinti: kaip manpatinkanti Ryga, ar aš dar neišsižiūrėjęs kokios mergos, -- jis mirktelėjo man viena akimi, -- paskum užsiminė apie gėralus ir labai ėmė girti žemaičių midų, mat jis, žemaitijoje gyvenęs, midų gėręs ir vis man siūlė gerti, mokėdamas iš savo kišenės. Žinai, jis man pasirodė ne toks skretena, kaip lošiant kauliukais.

-- Jis mokėjo tais pinigais, kuriuos tu jam pralošėi, -- nusijuokė Šilinis.

-- Perkūnsžin, gal ir tais, bet galėjo ir nemokėti. Paskum jis man prisipažino kone ašarodamas, kad labai gailis užrūstinęs mūsų kunigą ir noris maldauti jį dovanojamas, tik nežinaš, kaip prie jo prieiti. Aš jam pasakiau, kad kunigą Šventaragį jis visada gali rasti pas Remėzą, bet jis atsakė, jog bijąs ten pasirodyti, kad Stulga vėl jo neprikultų. Paskum ėmė keikti magistrą, tik nebeatsimenu, kokiais žodžiais: mat, jau buvau gerokai svaigtelėjęs nuo jų alaus ir visokių vokiškų reinvainų. Kažkaip išėjus kalbai, Belūpis ėmė mane klausinėti, kodėl mūsų kunigas jodinėjęs aplink miestą ir pajūrių, ko jis ten ieškąs? Galiausiai, žinai, ką jis man pasakė? Kad jis būtinai turis pamatyti Šventaragį, nes turis jam didelę paslaptį pasakyti...

-- Ir tu jam išplepėjai, kad šiandien mes išjojame padauguviu? -- pertraukė savo bičiulį Šilinis.

-- Perkūnsžin, gal ir išplepėjau, nebeatsimenu, tik atsimenu, kad vakar, grįžus iš pajūrio, Šventaragis minėjo padauguvį.

-- Tuoju papasakok viską Šventaragiui.

-- Kam?

Užuot atsakęs, Šilinis pagriebė Manto žirgo pavadi ir nutempė jį pas Šventaragį. Kai Mantas pasakojo jam savo naktinį nuotykių Šventaragis pojuokais tarė:

-- Džiaukis, kad negavai peilio ir pašonę.

-- Bet jis taip prisitūpdamas koneveikė magistrą...

-- Kad pasidarytų tavo sėbras... Gerai, kad papasakojai: jei Belūpis atsidauš man savo paslapties pasakyti, būsimė pasiroošę jį pasitikti.

Daugiau jie apie tai nebekalbėjo ir tylėdami nujojo toliau. Pajoję keletą varsnų, jie išjojo į plyną lauką, už kurio vėl buvo matyti miškas.

-- Grįšime atgal, nieko gero: negali palyginti su pajūriu, -- tarė Šventaragis, nusišypsodamas sau vienas.

Jodami atgal siaura, smėlėta pakrante, jie pamatė priešais atjojantį raitelių būrį. Jie vilkėjo civiliai, bet buvo gerai apsiginklavę. Šventaragis suskaitė 11 vyrų.

-- Pažiūrėk, Mantai, ar ne tavo draugas Belūpis joja priešakyje? -- Šventaragis juokaudamas grįžtelėjo į Mantą, kuris žiūrėjo į Belūpį taip, tarsi būtų norėjęs jį persmeigti savo žvilgsniu. Kai raiteliai suartėjo tiek, kad buvo galima susikalbėti, Belūpis, pasistiepęs balne suriko:

-- Mes keliaujame į Pskovą. Mūsų žirgai pavargo, reikia juos pakeisti. Mes nutarėme žirgus paskolinti iš jūsų: jūs čia palauksite kol mes grįšime. Jūsų pinigines mums taip pat pravers: dykai niekur nakvynės negausi. Grįždami grąžinsime jums su palūkanomis.

-- Jei jūsų žirgai pavargo, galite plaukte plaukti upe: kol grįšite, mes jūsų žirgus paganysime, -- atkirto Šventaragis apsidairydamas.

Smėlio ruožas buvo siauras. Vienoj pusėj tekėjo upė, kitoje -- kilo status skardis. (B.d.)

ŽVILGSNIAI

KĘSTUTIS GAIDŽIUNAS

Pabėgėlių iš Vietkongo ir Šiaurės Vietnamo kariuomenių šiais metais yra dvigubai daugiau kaip praėjusiais.

Kariniai pareigūnai praneša, kad iki šio laiko 20,169 komunistų pabėgėliai perėjo į Pietų Vietnamo pusę nuo sausio 1 dienos. Praeitais metais iš viso buvo 18,000 bėglių.

Didžiausias bėglių skaičius buvo 1966 metais, kada pabėgo 27,000 karių. 1967 metais buvo 20,000 komunistų pabėgėlių. Tikimasi, kad jei šiemetinis bėgimas panašiai tęsis, tai per 1969 metus dezertyruos virš 40,000 komunistų karių.

Bet, kiekviena lazda turi du galus.

Amerikos kariuomenės dezertyrų skaičius irgi kyla, nes, pagal vieną generolą "mes gauname vis daugiau visokių žioplių kariuomenė".

Didžiausias pabėgimų skaičius būna pačioje naujo kario apmokymo pradžioje. Senato ginkluotų pajėgų komitetas skelbia, kad praeitais metais dezertyravo 53,357 amerikiečiai. Dezertyruojantys, oficialiai, skaitomas karys pasišalinęs virš 30 dienų.

Susumavus visos Amerikos kariuomenės skaičių, išeina kad kas 10 minučių kas nors išeina, ir nebegrižta... nors bent trisdešimčiai dienų.

J. GLIAUDOS KALBA...

(Atkelta iš 4 psl.)

gos. Ar gali kas užginti dalyvauti konkurse, kur jau yra laimėję B.

DIRVOS NOVELĖS KONKURAS

TEMA. Autoriams suteikiama neribojama teisė novelės tema, turinį ir pobūdį patiems pasirinkti.

ILGIS. Novelės ilgis neribojamas.

LAIKAS. Paskutinė rankraščiu įteikti data: 1969 metų spalio 1 d.

ADRESAS RANKRAŠČIAMS SIŪSTI: Dirva, Novelės Konkursas, 6907 Superior Ave., Cleveland, Ohio 44103.

PARUOŠIMAS. Konkursui siunčiami rankraščiai būtinai privalo būti paruošti rašomajame mašinėle ir pasirašomi slapyvardžiu. Tas pats slapyvardis užrašomas ant pridedamo voko, kuriam užlipinamas raštelis su autoriaus tikrąja pavarde, adresu ir telefono numeriu. Vokas nebus atidarytas, jeigu ant jo bus pažymėta: nelaimėjus — neatplėšti.

SĄLYGOS. Laimėjusiam autoriui 300 dolerių premija bus įteikta 1969 m. Konkurso skelbėjas turi teisę premijuotąją novelę be papildomo atlyginimo spausdinti Dirvoje atskiru leidiniu ar novelių rinkinyje. Autorius gali premijuotąją novelę spausdinti antruoju leidimu.

NEPREMIJUOTIEJI RANKRAŠČIAI grąžinami jų autoriams arba paliekami naudotis konkurso skelbėjui atskirai sutartomis sąlygomis.

JURY KOMISIJA sudaroma iš trijų asmenų. Ji visai nepriklausomai paprasta balsų dauguma sprendžia, kas premijuotina ir kas rekomenduotina spausdinti. Jeigu komisija nuspręstų, kad nė viena jai pateikta novelė nepremijuotina, premija tais metais neskiriama ir perkeliama į ateinančius metus.

Mecenatas — SIMAS KAŠELIONIS.

LIUBLINO UNIJOS 400 METŲ SUKAKTĮ MENANT

APLINKYBĖS VEDUSIOS Į LIUBLINO UNIJĄ (2)

J. Jakštas

Dideli istoriniai reiškiniai neatsiranda staiga. Jie yra išdava ilgesnio ar trumpesnio visuomeninio gyvenimo vyksmo, iš kurio jie išrieda. Žymūs istoriniai įvykiai yra žmonių visuomenio gyvenimo vystymosi padariniai. Liublino unija, tas mūsų tautai lemiamas dalykas, ir turėjo savo, taip sakant, proisitorę, kurios išdava ji buvo. Tad ir tinka pirmiausia apžvelgti tas istorines aplinkybes, kurios vedė į Liublino uniją.

I
Lemiamas faktas, glūdėjęs pagrindė visų unijų, neišskiriant ir Liublino, buvo nelygi padėtis Lenkijos ir Lietuvos nuo pat pirmo susijungimo. Lenkija turėjo pirmenybę savo karalystė su pastovia karaliaus rezidencija. Jau tas karaliaus titulas kėlė ją aukščiau už Lietuvos d. kunigaikštiją. Bet tai buvo

Budriūnas, Švaistas, Alė Rūta, Andrius Miromnas... Tai būtų tik disrespektas kūrėjui, grubus atsakas į jo kūrybinės energijos ir talento sankryžą. Tada konkursas taptų balfinė savišalpa, subsidija, tik ne literatūrinėmis varžybomis. Lygiai konkurso nuskaita tema neneša derliaus.

Dar turi pridurti, kad ruošiamoje mano novelių knygoje, ši Dirvos konkurse premijuotoji novelė Žaidrė bus dedikuota mecenatui Simui Kašeliui, mūsų literatūrinio gyvenimo tokiam unikaliam entuziastui.

daugiau formalinė nei faktinė pirmenybė.

Esminis dalykas, daręs Lenkiją iškilesnę už Lietuvą, buvo jos krikščionybė. Anais dar vis viduramžių laikais ji rikiavo visą dvasinį žmonių gyvenimą, visas švietimas, mokslas, aplamai kultūra jaja buvo pagrįstas. Visa Europos kultūros istorija neatskiriama sija su krikščionybės plitimu. Čia aplink Lietuvą, t.y. vidurio Europoje, vokiečiai galėjo vaidinti kulturtregerių rolę tik su sava krikščionybė. Jie nešė ją į slavų ir aisčių kraštus. Kai nešė ašcisams per savo karišką ordiną ne žodžiu, bet kardu, jie susilaukė šiųjų pasipriešinimo. Jiems pavyko primesti krikščionybę latviam ir prūsams, nukariaujant juos. Tik vieni lietuviai atsigynė nuo vokiečių ir nuo jų brukamos krikščionybės. Bet už tai jie paliko pagonimis daug ilgiau nei kitos tautos. Būdami pagony, lietuviai išsiskyrė iš Vakarų pasaulio ir jų net priešais laikyti. Lietuviai Vakarų, ypač prancūzų autorių, saračėnais vadinti, t.y. prilyginti Rytų, šiaurės Afrikos ir Ispanijos mahometonams, su kuriais krikščionys vedė ilgus karus. Krikščionys kariavo ir su lietuviais šimtą metų su viršum per jų kūrinių kryžiuočių ordiną ir tiesiog savomis ekspedicijomis.

Per krikštą Lietuva pirmą kartą žengė į Vakarų krikščionišką bendruomenę ir žengė per Lenkiją. Ryšium su krikštu tuojau atsirado Lietuvoje lenkų dvasininkų, didikų, pritausių prie d. kunigaikščio dvaro ir iš jo net žemės nuosavybes gavusių. Miestuose, ypač tokiaime kaip Vilniuje, ėmė kurtis lenkai ir juos sekė žydai. Tuo būdu, lenkybė leido Lietuvoje šaknis su krikštu. O taip jau yra, kad iš svetur ėmusiai smelktis kultūrinei įtakai pirmiausia pasiduo da aukštesnieji sluoksniai. Pagal tą taisyklę lenkybė pirmiausia pradėjo veikti mūsų bajoriją ir ši pamažu artėjo prie lenkiškos bajorijos.

Susibroliavimas Lietuvos ir Lenkijos didikų Horodlės seime 1413 m., kur 47 Lietuvos didikai priėmė lenkiškus herbus buvo pirmas ryškus abiejų kraštų didikų sutarties pavyzdys. Vėliau sutariant visokias unijas, abiejų kraštų diduomenės vis artėjo. Jau Liublino unijos išvakarėse pravestos didelės reformos, kaip kunigaikštijos paskirstymas vaivadijomis, vaivadijų pavietais, trejųjų teisumų įvedimas, bajoriškų pavietų seimelių rinkimas, ir viso krašto seimui atsiradimas, pagaliau net didelis žemės ūkio pervarkymas, vad. valakų reforma ir ne be Lenkijos įtakos atlikta.

Žodžiu sakant, iki Liublino unijos lenkybė jau buvo gerokai išskverbusi į Lietuvą.

Pirma unija Kriavo (1385) nešė naudą Lenkijai nemažesnę kai ir Lietuvai. Abiem valstybėms bendras pradinis laimikis -- Žalgirio pergalė, Tolimesnė nauda, iš Žalgirio išriedėjusi, teko jau Lenkijai. Ji pasinaudojo bažnytinės ordino valstybės įrimu, kai ji dar prieš reformaciją jau buvo virstanti pasauline valstybe. Iškilio luomai, didikai ir miestiečiai, ir ėmė bruzdėti prieš ordino vyriausybę. Jie pasikvietė į talką Lenkiją ir ji tuo keliu išitraukė į 13 metų karą. Kai jis pasibaigė ant Torno taika (1466), Lenkija gavo vakarinius prūsus. Ji atsirėmė plačiu ruožu į Baltijos jūrą ir galėjo vėliau kovoti su kitomis galybėmis dėl dominavimo joje. Vakarini Prūsija susijungė su Lenkija tokiais pat asmeninėmis unijos ryšiais, kaip ir Lietuva po Kriavo unijos; t.y., ji pripažino suverėnu Lenkijos karalių ir pasilaukė sau susidariusią luominę valdžią.

Pasilaukė sau rytinę Prūsiją paskutinieji didieji magistras ir vėliau kunigaikščiai (jau po reformacijos) pripažino lenkų karaliaus pirmenybę. Tad visas prūsiskas Baltijos pakraštys, net ir su M. Lietuva, atsidūrė kad ir netiesioginėje Lenkijos valdžioje, tai bent įtakoje.

Kalbama Liublino unijos metu Lenkija turėjo saugią ilgą vakarinę sieną nuo Baltijos jūros šiaurėje iki Padunų pietuose. Visame šiame ilgame ruože ji šlijo prie vokiškos vad. Romos imperijos, kuri bent formaliskai imperatorių Habsburgų buvo valdoma. Faktiskai imperiją sudarė daugybė paskirų sričių, valdytų savų įvairaus titulo valdovų, konglomeratas. Jų didesnės ir Lenkijai artimesnės buvo Brandenburgas, Saksonija ir Habsburgams tiesiog priklausiusios buvusios trys valstybės: Austrija, Čekija ir Venėgrija. Šie vakariniai Lenkijos kaimynai tada negrėšė jai.

Tik iš pačių pietų, nuo žemutinio Dunojaus ir Juodųjų jūrų ji gaudavo kartais patirti turkų ir su jais sąjungininkavusių totorių puolimus. Bet jie Lenkijai nebuvo jau tokie grėsmingi nes ją dengė žymi tuo metu padunijoje valstybė -- Moldavija ir dar Lietuva su savo valdomis Podolijoje ir Dniepro žemupyje.

II

Tad Liublino unijos išvakarėse Lenkijos karalystė, išstijusi nuo Baltijos jūros iki užkarpačių, turėjo saugias sienas ir kultūrine įtaka buvo iš-

smelkusi į Lietuvą. Kitoje padėtyje gyveno Lietuva. Tie laikai, kada ji vyravo plačiuose Rusės lygumos plotuose ir jos valdos beveik supo Maskvą, priklausė jau tolimai praeičiai. Jos kelias atgal iš tos būklės jau prasidėjo prieš gerą pusimtį -- XV a. galė. Tuo metu galutinai susidarė Maskvos kunigaikštija, valdoma d. kunigaikščio Ivano III (1462-1505). Su jo valdymu Maskvos d. kunigaikštija ėmė virsti visų rusų, išpažįstančių bizantišką krikščionybę, valstybe. Kaip Maskvoje reziduojantis metropolitas buvo visų stačiatikių rusų bažnyčios galva, taip d. kunigaikštis linko būti jų visų pasaulinis valdovas. Dar tada gyvai jautas įvykis -- Bizantijos imperijos žlugimas (1453), kada pats Konstantinopolis buvo turkų užimtas, tapo skatinančiu veiksniu Maskvos kunigaikščio užmačioms. Pats popiežius ir pakurstė jį taja linkme, kai pasirūpino sutuokti su paskutine Bizantijos imperatoriaus dukterėčia. Popiežius tuo tikėjosi sujungti rytų ir vakarų bažnyčias ir įtraukti Ivaną į kryžiaus karus prieš turkus. Iš to nieko neišėjo. Tačiau Ivanas ėmė laikyti savo kunigaikštiją žuvusios Bizantijos imperijos tęsinium. Tą mostą žymėjo jį Maskvos kunigaikštijai pasisavintas juodo

dvigalvio aro herbas, pakeitęs iki tol vartotą šv. Jurgį. Iš Maskvos kunigaikštijos ir Konstantinopolio sugretinimo buvo kilusi teorija, kad Maskva yra trečioji Roma, pačios Apvaizdos skirta išlaikyti tikram tikėjimui iki pasaulio pabaigos. Ivanas III jau ėmė pasekliauti buvusiais Bizantijos imperatoriais, kai jis prieš savo titulo "visos Rusės autokratas" kartais prisidurdavo ir caro (perdirbto iš graikiškos kešar). Taip pat tuo metu kilusi legenda apie apaštalo Andriejaus platintą krikščionybę Rusėje ir turėjo ženklinti Maskvos ir Bizantijos giminystę.

Aukštai iškilusios Maskvos auka ėmė darytis Lietuvos d. kunigaikštija. Ivanas III buvo pirmas Maskvos kunigaikštis, pasišovęs lenkti sau kad ir nedaug Lietuvai priklausiusias kunigaikštėles Okos aukštupyje. Tai jo žygio "jungti visas rusiškas žemes" pradžia. Ir jis buvo sėkmingas, kaip rodo 1494 m. sutartis tarp Lietuvos ir Maskvos. Lietuvos d. kunigaikštija atsisakė "visais laikais" valdų Okos aukštupyje su centriniu Viazmos miestu. Sutartis reišė jo postūki santykiuose su Maskva, kur ji pirmą kartą neteko žemių tos kaimynės naudai. Vėliau turės jį dar daugiau netekti.

(Bus daugiau)

Naujieji carai — bendras priešas

"Naujieji carai -- visų tautybių Sovietų Sąjungoj bendras priešas"... Taip pavadintas straipsnis yra ne kokiae rytinės Europos egzilių laikraestyje, o kraštutiniausių komunistų žurnale, būtent, PEKING REVIEW (Nr. 27, 1969 m. liepos 4). Tai kinų komunistų pačiame Pekine leidžiamas politinės propagandos žurnalas, išėinąs anglų, prancūzų ispanų, japonų ir vokiečių kalbomis.

Straipsnyje yra priminama, kad apie pusė Sovietų Sąjungos aprėptų gyventojų yra, kaip sako, "mažuminės tautybės".

Tvirtina, jog visos tos tautos naujųjų Kremliaus "carų" tiek persekiojamos, kad jau imančios netekti kantrybės. Ta prasme yra užsiminimas ir apie Lietuvą. Būtent:

"Pastaraisiais metais tautinės mažumos Baltijos pakraščio sąjunginėse respublikose, tokiose kaip Lietuva ir Estija, buvo suorganizavusios įvairių susirinkimų ir išleisios leidinių, griežtai protestuojančių prieš išsigimusios sovietinių revizionistų kirkos fašistinį valdymą"... Lietuva ir Estija prieš Maskvą protestuojančiųjų tarpe šį kartą minima greičiausia todėl, kad iš ten kaip tik buvo kilę protesto memorandumai: Estijos (ar Estijos gyvenančių) "technokratų" vardu pasirašytas ir Lietuvos žydų. Todėl ir kalba apie "tautines mažumas sąjunginėse respublikose". Kitu atveju Pekino

komunistai nesivaržė vadinti Baltijos kraštus stačiai naujųjų Kremliaus "carų" pavergtomis kolonijomis... Kiekvienu atveju, Pekino komunistai ėmėsi uoliai užtarti visus. Sako:

"Nauji Sovietijos carai revizionistai, kurie negirdėtai persekiojo visų tautybių žmones Sovietų Sąjungoj, turi drąsos sakytis, kad jokia tautybė nesanti skriaudžiama ir kad visos tautybės Sovietų Sąjungoj esančios "lygios". Kruvini faktai atskleidė tos išsigimėlių bandos melą ir nuplėšė figos lapą nuo visų tautų "draugystės" ir "lygybės" Sovietų Sąjungoj, ir visiškai iškėlė aikštėn jų kėslus, kaip visų Sovietų Sąjungos tautybių žmonių skerdikų... naujieji carai šaukia į "nenumaldomą kovą" prieš "nacionalizmą". Tai tik akių dūmimas. Ką jie vadina "nacionalizmu", yra teisėti Sovietų Sąjungos pavergtų tautų reikalavimai ir jų kova prieš naujuosius sovietinius revizionistus carus..." (ELTA)

HELP WANTED MALE

JOURNEYMAN
TOOL & DIE MAKER

Must be able to set up work from Blue Prints & Close Tolerance.

Day steady work.

For Interview

CALL 313-566-4658 — TROY, MICH.

9 a. m. to 5 p. m.

(55-61)

WANTED AT ONCE
JOURNEYMAN

WOOD PATTERN MAKERS

WOOD MODEL MAKERS

Day work. Steady work. Good rates. Fringe benefits.

LEE INDUSTRIES INC.

25037 West Warren

Dearborn Hts., Mich.

(60-66)

LIETUVIAI SENIAUSIOS KULTŪROS SENIAUSIA TAUTA

Draugui nespausdinus ir gražius straipsnį su priedu: "Manau, kad turime pasitikėti specialistais istorikais, kalbininkais ir kitais", sutikdamas su priedu, bet ne anais straipsniais, juo labiau, kad Draugo kultūriniam priede Nr. 162 (28) liepos 12 d. J. Tininis savo tuo pačiu reikalu antrą ilgą straipsnį baigia: "Taip sakydavo išmintingieji lotynai, taip sakau ir aš, nepakesdamas klaidų, kuriomis jūs pravirkdėte tiesos deivę" (Mano pabraukta, P. Ž.). Reiškia buvo išmintingieji lotynai, toks esur ir aš, J. Tininis nueina dar toliau, save pavadindamas net tiesos deive.

Norėdamas, kad amerikiečių: studento ir lingvistų profesorių pasisakymais galėtų pasidžiaugti ir kiti lietuviai, prašau šį straipsnį ir priedą talpinti Dirvoje.

P. Žičkus

Išgirdus iš svetimųjų ką nors gražaus apie savo tautą, tomis žiniomis norisi pasidalinti su kitais savo tautiečiais. Tik va: "Tenesprendžia kurpius apie tai, kas yra aukščiau kurpės" sakinys, kuris kelia baimę, kad gali būti užpultas.

Draugo Nr. 116 (20) J. Tininis užsipoilė Č. Gedgaudą už jo straipsnius Dirvoj. Juo labiau, kad tie straipsniai yra išleidžiami atskira knyga. Draugui atsiskius idėti Č. Gedgaudo paaiškinimą, kaip jis rašo, paaiškinimas tilpo Dirvoj. Liepos 2 d. Dirvoj J. Jakštas pasisakė prieš Č. Gedgaudo paaiškinimą ir pakartojo J. Tininio žodžius "Tenesprendžia kurpius apie tai, kas yra aukščiau kurpės". Kaip kartais tie patys žodžiai rekušetuoja ir atsimuša į juos ištarusi. Knygoje "Lithuania 700 years" J. Jakštas, rašydamas apie Lie-

tuvos - Lenkijos unijos laikus, rašo, kad unija žymiai nepakeitė esamos padėties tarp Lietuvos ir Lenkijos. Gi tikrumoje, be kitų pakitusių reikalų, nuo Lietuvos buvo atplėsta ir priskirta Lenkijai apie 170.000 kv. km. žemės, Kijevo, Volinijos, Padolės ir Palenkės srityse. Argi tai nepakeitė?

Nepažįstu nei p. Tininio nei p. Gedgaudo. Tik tas sakinytis neduoda ramybės, norint ir šią žinutę parašyti. Seniau šventuosius, kurie yra tobulybės be klaidų, skelbė popiežiai. Šiandien ir jų dalis jau yra "atsventinti". Bet kaip matom, šiandien atsiranda žmonės, kurie patys skelbiasi neklaidingais, atseit, šventais.

Ir vargšas tas kurpius, kad jam neleidžiama pakelti galvos ir pasišalvoti, kas darosi toliau ir virš kurpės... Jeigu daugelis pasaulio "kurpių" nebūtų pakėlę galvų, mūsų pasaulis būtų daug tamsesnis ir nežinotume daug ko. Žinoma, kalbėti ne apie savo sritį nėra lengva. Čia galimos įvairios paklaidos. Juk yra sakoma "Geriau visai nežinoti, negu klaidingai žinoti". Tačiau pavartykime periodinės spaudos puslapius, reporteriai juose rašo apie viską taip sakant, perduoda žinias, kokios yra gaunamos. Gal ir čia yra kurpių darbas?

Lingvistika ne mano sritis. Tačiau noriu pasidžiaugti kitų pasisakymais apie lietuvius, jų kalbą, kultūrą. Pri-

miau į laboratoriją Harvardo ir M.I.T. universitetų atominių tyrimų vasaros laikui studentą David McClellan, kuris Harvardo universitete studijuoja keltų kalbas, jų kultūrą, praeitį. Kalbantis apie jo studijas, jis kalbėjo, kad viena iš seniausių, o gal ir pati seniausia senosios kultūros tauta yra lietuvių, o lietuvių kalba esanti lyg ir raktas į kitas senasias kalbas. Teiravausi, kuo jis remiasi savo pasakymą. Atsakė, kad jo profesoriai: Calvert Watkins, kuris esąs lingvistas Harvardo universitete ir Roman Jakobson, kuris dėstąs lingvistiką Harvardo ir M. I.T. universitetuose taip aiškina. Kai pasisakiau esąs lietuvis, studentas McClellan užpylė įvairiais klausimais, darė palyginimus lietuviškų žodžių su anomis keltų kalbomis, kurios veda į Angliją, Waliją, vakarų Airiją ir net Škotiją.

Kadangi esu tik "kurpius" šioje srityje, negaliu tvirtinti ar paneigti, kiek yra tiesos studento ir jo profesorių teigimuose. Prisimenu, kad K. Būga yra paneigęs panašius aiškinimus. Tačiau tai dar nereiškia, kad ir jis buvo viską žinantis ir neklaidingas, kaip save laiko J. Tininis ir J. Jakštas.

Gal "nauji kurpiai" ieškodami ir žvelgdami virš kurpės atras tikrąją tiesą, kur mums bus maloni, o mūsų tautos praeitis bus nukelta tūkstančių metų už mums žinomų ribų. Juk seniau ir žemė nebuvo apvali, o kai kas už prieštaravimus turėjo net gvybę aukoti. O visdėlto ji sukasi...

DAR VIENAS ĮSPĖJIMAS KELIAUJANTIEMS UŽ 'GELEŽINĖS UŽDANGOS'

Jauna latvių pora iš Amerikos š. m. liepos pradžioje, besilankydamas Rygoje tapo ištikta nemalonumo. Jiems tai atsitiko greičiausia todėl, kad nebuvo susipažinę su įspėjimais vykstantiems į tenai, ar tu įspėjimų nepaisė. Nemalonumas įvyko jau išvykstant. Ten — irgi ne taip, kaip kitur, ne tik atvykstantieji, bet ir išvykstantieji turi praeiti pro muitinės kontrolę, kuri vaikosi ne tiek daiktų, kiek "popierių", tai yra, politinės kontrabandos.

Šios latvių poros atveju kontrolieriai greičiausia jau buvo paakinti, ko ieškoti ir kur žiūrėti. Iškrėtė žmonos rankinuką, nors paprastai rankinuko nekrato. Šiame

rankinuke rado Rygoje gyvenančio latvių socialdemokratų veterano F. Menderio rašinį (memuarus?)... Tai buvo rašinys, kurį buvo įdomu gauti latviams socialdemokratams egzilams užsieniuose, bet kurį rusų bolševikų režimui buvo visiškai "neįdomu" išleisti. Rašinys buvo paimtas, o bandžiusieji jį išvežti suimti, jiems grasė kelti bylą už "šnipi-

Nek. Pr. M. Marijos Seserų Naujosios Anglijos Centro Valdybos posėdyje birželio 29 d. Sėdi naujas pirmininkas kun. V. Zakaras, padėkos žodį taria Motina M. Aloysa, sekretorė A. Lipčienė ir iš pirmininko pareigų pasitraukęs prel. P. Juras. Posėdyje svarstyta liepos 27 dieną įvykstanti susiartinimo lietuvių šventė, Punname, Conn. ir naujos stovyklavietės -- NERINGA Vermonte įrengimas.

PRIŠ KOLEKTYVINĮ POILSĮ

Komunistai niekaip negali atsikratyti įpročio, ką viena ranka davė, tuojai tiesti kitą ranką -- atimti. Taip ir Lietuvoje dabar dedas su antrąja poilsio diena savaitėje.

Beje, visų pirma jie negali atsididžiuoti, kad štai jau beveik pora metų, kaip ir pas juos daugumoje atvejų tik penkios darbo dienos savaitėje.

"PENKIOS PLUS DVI" -- lyg prieš veidrodį maivydami rašo KOMJAUNIMO TIESA (liepos 8) -- "ši populiarie dviejų poilsio dienų formulė jau seniai (!) prigijo mūsų leksikone. O ir dvi poilsio dienos jau seniai (!) tapo kiekvieno savaitgalio tradicija". Labai nemėgsta prisiminti, kad tas "seniai" yra apie pora metų, ir kad vadinamuose "išnaudotojų" kraštuose jau tik baigiantieji pensiją išstarnauti prisimena laiką, kada savaitgaliais nebuvo dviejų nedirbamų dienų ir nebuvo

maždaug kas antras mėnuo po vieną trijų nedirbamų dienų savaitgalį.

Bet komunistai nebūtų komunistai, jei, pamatę, kad žmonės turi po porą laisvų dienų savaitėje, neimtų sukti sau galvų, kaip čia tuos žmones paėmus savo priešžiūron. Individualiai išsėtis (ar pagal savo norą laisvalaikį užimti) -- negerai. Komunistiškos "davatkos" būtinai veržiasi kiekvieną tokį "pasyvų poilsiautoją" arba nuvežti į jaunimo stovyklą, arba įkalbėti eiti į turistinį žygį...

Bet, pasirodo, tai ne taip paprasta. K.T. apgailestauja, "kad stovyklose poilsiauja, į ekskursijas važinėja kas kart tie patys žmonės. Ne todėl, kad tai jų ypatinga privilegija. Ne. Kiti -- nenori". Matyt, daugelis tų kitų yra kitokios nuomonės apie kolektyvinį "poilsį", ne gu komjaunimo pamoklininkai. Ir ne be pamato, nes ir pati KOMJ. TIESA, išžiūrėjusi į tuos kolektyvinius poilsiavimus, nuleidžia rankas. Esą,

"Žiūrėk, vienas penktadienį ruošiasi į turistinį žygį ar ekskursiją, krauna į krepšį sportinę aprangą, o kitas apsirūpina solidžia butelių baterija... Alkoholio bacilos, išmetusios į stovyklą, ekskursantų autobusą, dažnai sudariko pačius gražiausius visuomeninių organizacijų numatytus poilsio planus. Ir grįžta pirmadienį į darbą tokie poilsiautojai ne pailsėję, o atvirksčiai -- nuvargę"...

Skaityk ir platink DIRVĄ

BURNERS

Experienced for operating electric-eye machine and straight line. Over-time, steady, day shift, all company benefits.

ALLAN UNITED STEEL

26400 Richmond Rd., Bedford Hts., Ohio (60-62)

HELP WANTED MACHINE OPERATORS MACHINISTS Good Pay -- Fringe Benefits KENCO PLASTICS INC. 101 Mazzeo Drive, Rte. 139, Randolph, Mass. (617) 963-1300 (58-60)

WANTED AT ONCE
1ST CLASS
CABINETMAKERS
WOOD WORKING MACHINE OPERATORS
TO SET UP AND OPERATE
STOCK CUTTER AND RIP SAWYER
MITRE SAWYERS

Must be able to read Blue Prints.

Experienced. Long range program, steady future, top wages and fringe benefits, pension plan.

WEBER SHOWCASE & FIXTURE CO.

Division of Walter Kidde & Co., Inc.

1340 Monroe, N.W. Grand Rapids, Michigan

An Equal Opportunity Employer (58-64)

EXPERIENCED LATHE HANDS

Top Journeymen rates. No card required.

Excellent fringe benefits. Day shift. Press Automation Systems U.S. 3840 E. Outer Drive Detroit, Mich. (313) 366-7640 (58-65)

LINEMAN GROUND MEN DIGGER OPERATOR FORMEN

Needed for new electrical distribution crews. All above must be experienced and A-1. Show up corner of Dort and Bristol in Flint. Phone 616-893-0331. Bay City, nights, or 616-853-2255, Ravenna, days.

Kent Electric Co. RAVENNA, MICH.

(55-61)

EXPERIENCED TOOL MAKERS PRECISION GRINDER HANDS Must have job shop experience. Steady work, top rates, day shift. MIDWEST GAGE COMPANY INC. 3536 Gembrit Circle Kalamazoo, Mich. (55-64)

TURRET LATHE HAND LATHE HAND I.D. GRINDERS NIGHT SHIFT ONLY

SERVICE GRINDER HAND DAY OR NIGHT SHIFT Immediate openings available. All benefits available. Will consider men with some machine experience. Apply 25910 Michigan Ave. nr. John Daly, Inkster, Mich. PENNCRAFT TOOL (57-60)

FORGE SHOP PERSONNEL Help required in all phases of closed die board hammer operations. Any exp. will be considered.

LETTS DROP FORGE 2714 W. JEFFERSON AVE. DETROIT, MICH. 313 - 259-1068 (54-60)

WANTED AT ONCE LATHE OPERATOR

Must be able to set up work from Blue Prints & Close Tolerance. For Afternoon Shift. Steady work and overtime. LEAR SIEGLER 8601 Epworth Detroit, Mich. (313) TL 7-6100 An Equal Opportunity Employer (58-67)

MODEL MAKERS (Plaster and Pine)

DRAW DEVELOPMENT AND KELLER AIDES All benefits including profit sharing. Call (313) 294-1620 BINDERLINE DEVELOPMENT 33100 FREEWAY DRIVE ST. CLAIR SHORES, MICH. (59-65)

FOREMAN

For cold heading plant. Must be able to supervise men, products and set-ups on special products. For interview CALL 313-566-4658 -- TROY, MICH. 9 a.m. to 5 p.m. (55-61)

BUS DRIVERS.

Due to an expansion of our fleet of school buses we are in need of full or part time bus drivers. The first driver training school will begin immediately. Additional sessions will be held through July. Contact Mr. Robert Penley Director of Transportation Orange Local School District. 216 -- 831-8600 (54-60)

UNION PIER, Mich.

TRADICINĖ GEGUŽINĖ

ALT S-gos East Chicagos skyrius š. m. rugpjūčio 2 d. (šeštadienį), Union Pier, Mich., lietuvių mėgiamoje vasarvietėje, Community Hall an Berrien Road, ruošia tradicinę gegužinę.

Svečiai bus vaišiniai namie gamintais valgiais, o troškulį galės malšinti įvairiais gėrimais.

Užkandinė ir baras veiks nuo 2 val. p. p., o šokiams orkestras pradės groti 8:30 val. vak.

Visi lietuviai kviečiami atvykti ir linksmai bei jaukiai praleisti subatvakarį. Rengėjai

PETIKUS
LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6
CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9
TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

Detroito lietuvaitės R. Kaunelytė, L. Garliauskaitė ir D. Valytė Pavergtųjų Tautų Savaitės proga suruoštoje motorkadoje. J. Gaižučio nuotrauka

VYSKUPAS DR. ANTANAS DEKSNYS PAGERBTAS CLEVELANDE

Nežiūrint karšto vasaros oro ir daugelio atostogaujančių, su naujai paskirtu Europos lietuviams vyskupu dr. Antanu Deksniu susipažinti, į naujos parapijos salėje surengtą pagerbimui vakarienę susirinko netoli pora šimtų žmonių.

Svečią vyskupą į salę atlydėjo rengėjų komiteto nariai inž. R. Kudukis, ALT Clevelando skyriaus pirmininkas; F. Eidimtas, I LB Apylinkės pirm.; K. Žiedonis, II apylinkės pirm.; prel. Končius, dabar viešis Clevelande; St. Barzdukas, PLB pirmininkas; kun. Žemaitis ir kun. Gailevičius iš Mississippi valstijos.

Programai vadovavo R. Kudukis.

Visuomenine prasme kalbą pasakė S. Barzdukas, po to kalbėjo prel. J. Končius, klebonas kun. Angelaitis, svečias iš Mississippi valstijos kun. Gailevičius.

Vyskupui dr. A. Deksnui buvo įteikta du paskirų organizacijų adresai, vienas nuo Clevelando Lietuvių Skautijos, antras rengimo komiteto visų vietos organizacijų vardu.

Pagrindinė kalba buvo svečio vyskupo. Kaip paaiškėjo, vyskupas atidėjo savo išvykimą į Europą, sutikdamas patenkinti clevelandiečių kvietimą čia atsilankyti.

Iš svečio kalbos paaiškėjo: jis stengėsi, kad šventinimas būtų atliktas Amerikoje, ne Romoje, nes tuo būdu plačiai per visas vyskupijas buvo paskleista žinia apie popiežiaus skiriamą Vakarų Europos lietuviams vyskupą, ir čia spauda šventinimo iškilmės aprašė, lietuvių vardas plačiai praskambėjo. Svečias įtikino klausytojus, kad su jo veikla, rūpesčiais kaip vys-

kupo jungsis ir lietuvių tautos reikalai.

Svarbi dalis jo planų yra įsteigti savo misijos darbuotėje ir kultūrinį fondą, teikti paramą tinkamiems Europoje esantiems lietuviams mokslininkams pasinaudoti įvairiais prieinamais archyvais Lietuvos istorijos papildymui, pastiprinimui, lietuvių vardo istoriniais laikais nušvietimui.

Svečias pažadėjo laiks nuo laiko apsilankyti Amerikoje, reikalui pasitaikius.

Vakaras baigtas sugiedant Lietuvos himną ir su svečiu vyskupu asmeniškai pasisveikinant ir pasikalbant. (k)

AR DALYVAUSIME AMERIKOS LIETUVIŲ KONGRESE?

Clevelando ir kitų Ohio miestų lietuvių organizacijos kviečiamos ruošti dalyvauti Amerikos Lietuvių Tarybos šaukiamame Amerikos Lietuvių Kongrese Detroite, rugpiūčio 30, 31 ir rugsėjo 1 d., Statler-Hilton viešbutyje.

ALT skyriai bei organizacijų bendri komitetai siunčia po 6 atstovus, gi vietinės draugijos, klubai, kuopos bei skyriai siunčia po 1 atstovą nuo kiekvieno 10 narių.

Kongrese svečiais kviečiami dalyvauti visa patriotinė visuomenė.

Atstovams svarbu apsirūpinti nakvyne. Patogiausia sustoti Statler-Hilton viešbutyje, bet reikia rezervuoti kambarius iš anksto. Adresas: American Lithuanian Congress, Statler-Hilton Hotel, Detroit, Mich.

• **Giedrė Degutytė ir Donatas Iešmantas** liepos 26 d. susituokė Panelės šv. Nesiliaujančios Pagalbos bažnyčioje. Vaisės įvyko šv. Jurgio parapijos salėje.

Abu jaunieji veiklūs lietuvių jaunimo organizacijoje, tad jų sutuoktuvėse bažnyčioje ir vaišėse dalyvavo didelis būrys draugų ir pažįstamų.

• **Prieš atnaujindami** savo namų ar automobilių draudimus, palyginkite savo mokesčių paskambindami V. Giedraičiui tel. 944-6835.

Clevelando akademikai skautės ir skautai p. Rukšėnų sodyboje prie Clevelando suruoše laužą, prie kurio buvo diskutuoti akademikų skautų reikalai ir smagiai praleistas laikas. V. Bacevičiaus nuotrauka

• **Pilėnų tunto tuntininkas A. Meilus**, siūsdamas Dirvai auką 12 dol. rašo, kad tai už nenuilstamas Dirvos pastangas padėti skautams.

Už auką nuoširdžiai dėkojame.

• **SLA 14 kuopos narių** eilinis susirinkimas įvyks rugpiūčio 3 d., sekmadienį, 12 val., Lietuvių salės svetainėje.

Numatytas vidurvasario pobūvis, nesuradus patogios susisiekimo atžvilgiu vietos, nukeliamas vėlesniam laikui.

Pirmasis rudens mėto SLA 14 kuopos narių susirinkimas įvyks spalio 5 d. ir paskutinis — šių metų metinis susirinkimas gruodžio 7 d.

Nariais ir narėmis kartotinai primenama, kad asmeniškai pranešimai apie paprastus kuopos narių susirinkimus nesiunčiami. Tai gi, visi nariai prašomi sekti susirinkimų dienas ir į juos atsilankyti. Pagal įprastinę tvarką, prieš susirinkimą priimami narių apdraudų mokesčiai. Tie nariai, kurie negali atvykti į susirinkimus, prašomi savo apdraudų mokesčius sumokėti bet kada kuopos išdo sekretoriui Povilui Šukiui, 1669 Crest Road, Cleveland, Ohio 44121, telefonas: 382-4941.

• **Vladas Blinstrubas**, ALT S-gos Clevelando skyriaus valdybos išdinininkas, nuoširdus Dirvos talkininkas, išskrido 3 savaitėms atostogų į Cape Cod, Mass. Apsistos p. Jansonų vasarvietėje "Audronė".

• **Lithuanian Village, Inc.** metinis akcininkų susirinkimas įvyks š. m. rugpiūčio 22 d., 7 v. v., Lietuvių salėje.

Darbotvarkėje: valdybos apyskaitinis pranešimas, direktorių rinkimas ir įvairūs klausimai.

Į direktorių kandidatuoja: Z. Dučmanas, I. Gatautis, K. Karalis, dr. E. Lenkauskas, A. Paškevičius, adv. J. Smetona, L. Stoškūnas, V. Stuogis, J. Titas ir J. Švarcas.

Can you measure up as a **DEPUTY SHERIFF** Jail Security Officer Good opportunity and future in the Cuyahoga County Sheriff's Department.

21-45, Good Health, 5'7" weight proportionate. Uniform, equipment, and training furnished. Call 771-0660, Ext. 304 for Interview or visi Sheriff Ralph E. Kreiger at the County Fair August 11-17th

RALPH J. PERK TIKISI PASVEIKTI IKI RINKIMŲ

Respublikonų kandidatas į Clevelando burmistrus Ralph J. Perk, turėjęs dvi operacijas, turi viltį pasveikti pilnai iki rugsėjo mėnesio, kada prasidės rinkimų vėjus. Taigi, jei sveikata nepablogės, jis kandidatuos.

KONCERTAI BLOSSOM MUSIC CENTRE

Puošniame vasariname Blossom Music Centre šį savaitgalį bus du Cleveland Orchestra koncertai su svečiais solistais, šeštadienio koncertui diriguos Louis Lane, vietinis. Solistė pianistė bus Gina Bachauer. Pradžią 8:30 vakare.

Koncerte antroje dalyje diriguos Jose Serebrier, kompozitorius, pats savo kūriniui "Poema Elegiaco".

Antras koncertas bus sekmadienį, pradžia 7 val. vakare. Dirigentas svečias Pierre Boulez; solistė ispanė pianistė Alicia de Larrocha, plačiai žinoma piano koncertais Europoje.

Bilietai į koncertus po \$2.50 iki \$5.50. Atvirame ore sėdintiems bilietai po \$2, vaikams po \$1. Prie to centro veikia ir restoranas anksčiau atvykstantiems.

• **Vladas Bacevičius**, kurio gražios nuotraukos iš skautų gyvenimo matomos Dirvos puslapiuose, išvyko atostogų į Floridą. Pakely buvo sustojęs Tennessee valstijoje Cleveland mieste ly iš kur atsiuntė sveikintimus.

REIKALINGOS MOTERYS DARBUI

MOTERYS visokiam dirbtuvės darbu, pradedant 7 ryto iki 3:30 po pietų, ir nuo 3:30 iki vidurnakčio. Švarus, nuolatinis darbas. Dirbtuvė prie CTS Rapid stoties. The Apex Paper Box Co., 2716 E. 79th St. (60-62)

FEMALE

ATTENTION! NURSE RN's Full Time Positions open. All shifts. 238 bed geriatric facility. Excellent salary, contact Nursing office, Forest Hills Nursing Home, 268-3800. An Equal Opportunity Employer (54-61)

SEWING Merrow and Zipper Operators EXPERIENCED ONLY 1ST AND 2ND SHIFTS

ROGERS FASHIONS, Inc. (Formerly Alex Brown, Inc.) 6116 Broadway 4th Floor Cleveland, Ohio (58-61)

LIETUVOJE

APDOVANOTI PREMIJOMIS

Skulptorius **R. Antinis**, Panevėžio dramos teatro ir filmų aktorius **D. Banionis**, muzikologė **J. Čiurlionytė**, rašytojai **Just. Marcinkevičius** ir **J. Paukštėlis**, taip pat ir Vilniaus dramos teatro režisierius **H. Vancevičius**, tapo apdovanoti šių metų respublikinėmis premijomis už nuopelnus literatūros bei kitu menu srityje.

R. Antiniui premija paskirta už skulptūras "Už ateitį", "Skausmas", "Kanklininkas", "Nepalaužiamoji", "Dūduros" ir "Eglė, žalčių karalienė". D. Banioniu už vaidmenis teatre ir filmuose. J. Čiurlionytei už veikalą "Lietuvių liaudies dainų melodikos bruožai". J. Paukštėliui už trilogiją — "Jaunystė", "Netekėk, saulelė" ir "Čia mūsų namai". O J. Marcinkevičiui ir H. Vancevičiui už "Mindaugą": vienam už parašymą, kitam už surežisavimą.

Kitos septynios premijos paskirtos už mokslo ir technikos sričių darbus. Tik dvi tos premijos nedalomos, o kitos pasidalintinos tarp trijų, viena net tarpseptynių autorių. Vienas iš apdovanotų trejetų yra Vilniaus "širdininkai" — širdies bei kraujagyslių gydytojai-chi-

MIRIMAI

Daugeliui senosios ateivijos vyrų išmirus, viena po kitos miršta ir jų našlės:

Justina Dailida, 1102 E. 79 Street, palaidota šeštadienį Kalvarijos kapinėse. Pamaldos buvo šv. Jurgio bažnyčioje.

Veronika Marcinkienė, palaidota Kalvarijos kapinėse pirmadienį. Pamaldos įvyko šv. Jurgio bažnyčioje.

Agnieška Stepšienė, Bedford Heights, palaidota pirmadienį Kalvarijos kapinėse, po pamaldų šv. Jurgio bažnyčioje.

• **Apdraudos reikalais** geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

REIKALINGA senyvesnė moteris gyventi kartu su lietuve našle, pagelbėt namuose. Nuoma nemokamai. Telefonas po 6 vakare — 641-5694.

PARDUODAMAS dviejų šeimų namas naujos parapijos srityje. Dideli 5-5 kambariai; su ugniakuriais, kilmiais, gaso šildymas, aluminum dengta iš lauko, su sietukais langai; dviejų auto garažas; gražus kiemas. **TURK REALTY 531-5337**

rurgai: A. Marcinkevičius, L. Laucevičius ir Ch. Kibarskis. Premijuoti ir trys Vilniaus miesto istorijos autoriai: J. Jurginis, V. Merkys ir A. Tautavičius. Į septynias dalis dalinama premija yra už keturis Lietuvių literatūros istorijos tomus.

Vadina mūsų lenininių premijų šiemet Lietuvoj niekas negavo. (E)

PATVIRTINO SANTUOKOS KODEKSĄ

Vilniuje susirinkęs respublikinis sovietas liepos 16 dieną formaliai patvirtino santuokos ir šeimos teisių kodeksą Lietuvai. Galvosūkio dėl to kodekso nebuvo, nes užteko tik perrašyti vadinamosios LTSR vardu Maskvoj pernai parašytus tu kodekso "pagrindinius nuostatus", kurie parašyti taip "pagrindiniai", kad sutvarko viską iki pačių menkiausių smulkmenų. Aiškinojamojo kalboj tebuvo paminėtas vienas dalykas, kuris "Lietuvos" kodekse bus įrašytas kiek kitaip, negu "pagrinduose". Būtent, čia įrašyta, kad minimalinis amžius santuokai sudaryti išimties atvejais gali būti sumažintas iš 18 į 17 ("Pagrinduose" leidžiama mažinti iki 16) ...

Aiškinamojo kalboj nebuvo iškeista nepapeikus "buržuazinės diktatūros" Lietuvoj už neturėjimą savų (atseit, Lietuvos) kodeksų. Bet ten pat buvo prisiminta, kad ir "proletarinė" diktatūra dar ilgiau verčiasi tik svetimais kodeksais. Nuo 1940 vertėsi Rusijos (RTFSR) bolševikų kodeksais, o dabar kai tuos keičia, tai keičia vėl Maskvoj parašytais. Ir keičia tik tada ir taip, kada ir kaip Maskva pasako ... (E)

• **Palangos gintaro muziejų** kasdien aplanko du tūkstančiai vasarotojų. Iš viso tame muziejuje jau apsilankę kone milijonas svečių. Tai tvirtina Vilniuje leidžiamas dienraštis CZERWONY SZTANDAR (liepos 9).

Muziejus yra buvusio Palangos dvaro rūmuose. Ilgą laiką jis ten buvo tik "kampininkas", nes rūmus buvo užėmusi rusų dailininkų sąjunga. Dabar tie dailininkai pasistatė sau naują vilą, ir muziejus susilaukė galimybės "išsiesti". Neseniai esančios atidarytos šešios naujos salės. Ekspонатų muziejus turįs kone tris tūkstančius. (E)

• **Lietuvoj** jau ruošiasi 1970 metų sausio 15-sios gyventojų surašymui. Surašinėtojus ir jų instruktorius-kontrolierius kvies įstaigų bei įmonių pareigūnus, mokytojus, studentus ir vyresniųjų kursų technikumų mokinius (gimnazistų nelies). Surašinėtojai bus atleisti nuo darbo 17-19 dienų, o instruktoriai-kontrolieriai 27-29 dienas ir surašymo skyrių vedėjai net 56 dienas. Jiems bus paliktas jų normalus atlyginimas, o studentams bei technikumų moksleiviams — jų stipendija. Šiems bus dar ir kiek papildomo atlyginimo pridėta.

Vyriausia surašymo vadovybė ir priežiūra, žinoma, yra Statistikos valdyba Maskvoje, o Lietuvoj — tos valdybos padalinys Vilniuje, kur viršininkas yra Dubasovas. (ELTA)

NEPAMIRŠKITE ATNAUJINTI DIRVOS PRENUMERATĄ

Naturally
SUPERIOR SAVINGS
Main Office: SINCE 1909
798 EAST 185th STREET
6712 SUPERIOR AVENUE
13515 EUCLID AVENUE

HOME and REMODELING LOANS
INSURED SAVINGS

DELLA E. JAKUBS & SON LAIDOJIMO ĮSTAIGA
Vésinamas oras Jūsų patogumui
Della E. Jakubs & William J. Jakubs
Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai. 35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo
6621 Edna Avenue 361-1763
936 East 185th Street 531-7770

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

ALT PAREIGŪNAI LANKĖSI WASHINGTONE

Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininkas E. Bartkus ir sekretorius dr. Vl. Šimaitis liepos 16-18 d. lankėsi Washingtone, tikslu pasimatyti su vietiniais lietuvių veikėjais, aptarti artėjančio Lietuvių Kongreso reikalus ir dalyvauti Bendrojo Pabaltiečių Komiteto posėdyje.

Bendrojo Pabaltiečių Komiteto posėdis įvyko liepos 17 d. latvių sąjungos patalpose. Naujuoju Komiteto pirmininku sekantiems metams buvo išrinktas rotacine tvarka latvių atstovas prof. P. P. Lejins. Buvo aptarti bendri reikalai, liečiantieji pavergtus Baltijos kraštus — literatūros leidimas, numatomi žygiai į valdžios įstajigas ir kt.

Tą pačią dieną vakare Lietuvos pasiuntinybėje įvyko pasitarimas su vietiniais lietuvių organizacijų veikėjais. ALT pirmininkas ir sekretorius nušvietė Lietuvių Kongreso Detroito tikslų ir taip pat išklaušė pasiūlymų ir pageidavimų lietuvių veiklos klausimais iš vietinių veikėjų.

Kitą dieną ALT atstovai aplankė Amerikos Balso lietuvių skyrių. Čia susipažino su daromomis translaciomis į okupuotą Lietuvą ir įreikdavosi savo pareiškimus.

Po to, apsilankė respublikonų partijos centre, aplankė senatoriaus Goldwaterio įstajigą, su kuriuo norėjo pakalbėti dėl jo dalyvavimo Lietuvių Kongrese. Senatoriaus nerado, tad aptarė reikalą su juo asistentu ir kiek vėliau paaiškės galimybė senatoriaus buvimu kongrese.

Amerikos Lietuvių Tarybos rengiamo Amerikos lietuvių Kongreso garbės komiteto nariais kviečiami viena ar kita proga už Lietuvos laisvę ar apskritai už kovą prieš komunizmą pasisakę ar darbais pasireiškę JAV Kongreso ir Senato nariai.

Garbės komitetan sutiko įeiti JAV Kongreso atstovai: John M. McCormack (Speakeris), Silvo O. Conte, Harold D. Donohue iš Massachusetts ir Edward A. Garmatz, George H. Fallon, Samuel H. Friedel iš Maryland. Kongreso Mažumos vadas Gerald R. Ford ir atstovas William S. Broomfield abudu iš Michigan, senatorius iš Nebraskos Carl T. Curtis ir Rhode Islando atstovas kongrese Fernand J. St. Germain.

Amerikos lietuvių kongresas įvyks darbo dienos savaitgalyje Detroito.

Peter P. Lejins American Latvian Association prezidentas mielai sutiko būti Amerikos lietuvių kongreso garbės nariu.

Amerikos Lietuvių Taryba su latvių ir estų centrinėmis organizacijomis artimai bendradarbiauja.

LITUANUS ŽURNALAS SKELBIA JUBILIEJINIŲ VAJŲ

Jau penkiolikti metai, kai Lituanus, leidžiamas anglų kalba, atlieka laisvųjų lietuvių šauklio pareigas 97 pasaulio šalyse — tiek valstybių jis paštu pasiekia keturis kartus metuose. Penkiolikos metų sukakties proga, esami ir būsimi Lituanus skaitytojai, atsiuntę 5 dol. čekį, kviečiami dovanai atsiimti šampano bonką. Čekius rašykite LITUANUS vardu, P. O. Box 9318, Chicago, Ill. 60690. Gavę iš Jūsų prateštą ar visai naują prenumeratą, tuoj pasiūsiame šampano kortelę, kurią nemokamai iškeisite į šampaną vienoje iš devynių kortelėje pažymėtų, didžiųjų Kane Beverage krautuvių Chicagoje. Dovaną atsiimti su kortele asmeniškai.

Šis nepaprastas LITUANUS vajas baigiasi rugsėjo 1 d. — Darbo Dienos šventėje.

Visais klausimais prašome skambinti Chicago telefonu 434-0706, Jonui Kuchėnui, LITUANUS reikalų vedėjui.

GEDIMINĄ ir KĘSTUTĮ BISKIUS

ir jų šeimas, dėl brangios mamytės mirties nuširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime

F. ir V. Izbiškai
A. ir V. Dabrilai

A + A

MARIJAI BISKIENEI

mirus, jos sūnums GEDIMINUI ir KĘSTUČIUI BISKIAMS bei jų šeimoms reiškiamo gilią užuojautą

Vanda ir Vaclovas
Mažeikiai

A + A

VALERIJAI SPIRIKAITIENEI

mirus, jos vyrui ALEKSUI, sūnui ALEKSUI, seseriai STASEI BRAZAITIENEI ir giminėms nuširdžią užuojautą reiškia ir kartu liūdi

Barbora ir Vincas Taraška
Stasė ir Jonas Balsys

Los Angeles Jaunimo Ansamblio 20 metų sukakčiai paminėti vakarienių garbės svečiai, sėdi iš kairės: O. Razutienė, O. Barauskienė, komp. B. Budriūnas, p. Bielskienė gen. konsulas dr. J.J. Bielskis, dr. A. Oišauskas (už torto), p. Medziukienė, LB Vakarų apyg. pirm. Ig. Medziukas, K. Liaudanskas ir D. Razutytė.

LOS ANGELES

JAUNIMO ANSAMBLIUI DVIDEŠIMT METŲ

1949 m. apsigyvenusi Los Angeles mieste mokytoja Ona Razutienė buvo pakviesta į ką tik suorganizuotą liuanistinę savaitgalio mokyklą. Čia ji tuojau, be tiesioginio mokymo darbo, iš mokyklos mokinių sudarė šokių ir vaidybos grupę. Vėliau ši grupė išaugo į pajėgų gausų vienetą — ansamblį, kurį pasiėmė globoti Lietuvių Bendruomenės Los Angeles apylinkė.

Šįmet sukako 20 metų, kai šis ansamblis įsisteigė. Be keleto pasirodymų kasmet saviems ir svetimtaučiams, jis yra dalyvavęs dviejose JAV ir Kanados tautinių šokių šventėse, Pasaulinės parodos Lietuvių dienų New Yorke ir kitur.

Sukakčiai atžymėti birželio 28 d. Sheraton West viešbuty buvo iškilmingai vakarienių, laike kurios ansamblį sveikino Lietuvos gen. konsulas dr. Julius J. Bielskis. Perskaityta eilė sveikinimų raštu; Latvijos ir Estijos konsulų, Los Angeles miesto mero, LB centro valdybos ir kitų.

Meninė programoj buvo solisto Vytenio Dudos dainos, akomponuojant muzikai Giedrei Gudauskienei, Vydūno Tumo deklamacijos, taip pat R. Skiriūtės paruošti modernaus judesio šokiai, kurių turinys paimtas iš lietuvių tautosakos. Muziką parašė ir akomponavo G. Gudauskienė. Vakarienei besibaigiant, buvo prapiautas su k a k tavinis tortas, kuriuo visi dalyviai buvo pavaišinti. Laike vakarienių kalbą pasakė LB apyg. pirm. I. Medziukas, meninei programai vadovavo D. Razutytė.

Kitą dieną Civic auditorijoje Santa Monica mieste įvyko didžiulė jaunimo šventė, kurioje, be keleto ansamblio grupių, dalyvavo latvių šokėjų grupė "Perkonitis" ir Ingos Tumienės vadovaujama šokėjų grupė "Audra". Be šokių, programoje buvo ir jaunimo mišrus choras, diriguojant pasikeičiant komp. B. Budriūnui, muz. G. Gudauskienei ir O. Razutienei. Chorui ir šokiams akomponavo O. Barauskienė. G. Gudauskienė; dar talkininkavo akordeonu A. Kazakevičius, S. Gudauskas būgnu. Programos pranešėjai buvo D. Tuminaitė ir E. Janulaitis. Kalbą pasakė LB Tarybos narys B. Brazdžionis. Ta proga buvo išleistas 84 puslapių su daugybe nuotraukų sukaktuvinis leidinys.

IŠ KREDITO KOOPERATYVO DARBŲ

Lietuvių Kredito kooperatyvas 1969 m. pirmąjį pusmetį baigė su \$8943.72 pelno, iš kurio liepos 9 d. direktorių tarybos posėdyje deklaruotas 5.25% dividendas už santaupas ir \$1788.74 pervesta į garantijų fondą. Tas fondas šiuo metu yra pasiekęs \$16,687.81 ir spec. garantijų fondas — \$1,360.38. Kooperatyvas turi 460 narių, jo aktyvai siekia \$314,346.00. Kooperatyvas duoda įvairių rūšių pa-

skolas; ypatingai palankiomis sąlygomis paskolos yra duodamos naujiems automobiliams pirkti. Kooperatyvo taryba kasmet paremia liuanistinį švietimą, skautus ir kitų organizacijų veiklą. Kooperatyvui vadovauja: pirm. A. Kiršonis, vicepirm. I. Medziukas, sekret. B. Gediminas, išd. V. Pažiūra ir direkt. V. Aleksandrūnas. (im)

A. Mažeika, gyv. Los Angeles, Calif., atsiuntė 15 dol. padidinimui savo įnašą Vilties Draugijoje. Už paramą nuoširdžiai dėkojame.

GRAND RAPIDS

PAVYKUSI LIETUVIŲ FONDUI PAREMTI VAKARIENĖ

LB Grand Rapids apylinkės valdyba suruošė Lietuvių Fondui paremti vakarienių, lietuvių parapijos mokyklos salėje. Vakarienių atidarė apyl. pirm. dr. S. K. Balys. Invokaciją atkambėjo kun. A. Treška. Lietuvių Fondo tarybos narys inž. V. Kutkus, svečias iš Detroito, smulkiau nupaskojo LF tikslus, patiekė klausytojams duomenis kiek išleista mokyklų vadovėliams, rašytojų premijoms, grožinei literatūrai ir kit. Jis išvardino ištisą eilę paramos laukiančiųjų sumanymų ir darbų, kurie galės būti įvykdyti visų sąmoninga parama.

Laike vakarienių LF aukas bei įnašus rinko: J. Bartaška, St. Ivanauskas ir P. Turūta. LF nariais įstojo ar jau turimus įnašus dar papildė po \$100.00: S. Ivanauskas, V. Jonaitis, P. Kenstauskas, L. Raubienė, V. Strolia, O. ir J. Treška, M. Trumpauskienė ir J. Puodžiūnienė a. a. dr. R. Trumpausko atminimui, Pr. Turūta ir P. Žilaitis. Be to, eilė asmenų aukojė mažesnę sumomomis.

Baigiant vakarienių, dr. S. Balys nuoširdžiai dėkojo svečiui inž. Vyt. Kutkui už atvykimą iš Detroito, lietuvių parapijos kleb. prel. W. Judui — už mokyklos patalpas ir apylinkės globą, kun. A. Treškai — už kas sekamadienį atlaikomas liuanistinis Mišias ir invokaciją, L. Raubienė — už organizavimą moterų paruošiant valgius, Sedikelskienei ir

M. Medelinskienei — už tvarkymą virtuvės ir kieme. Bet ypatinga padėka išreikšta LF aukotojams, kurie sudėjo palyginamai labai didelę sumą, nes anksčiau panašiu atveju nei pusės tiek nebuvo surinkta. (v)

CHICAGO

Žurn. Jurgis Janušaitis, Chicagoje, Marquette Parke lietuvių kolonijoje prekybininkas ir vienas iš "Paramos" krautuvės savininkų, su žmona Veronika ir dukrelėmis a t o s t o g a uja Union Pier, Mich.

Irena Srugytė ir Alfredas Kleinaitis susituokė Tėviškės Lietuvių Evangelikų Liuteronų bažnyčioje, Chicagoje. Jaunoji yra matematikos bakalaurė ir aktyvi jaunimo veikėja Tėviškės parapijos, o jaunasis yra auklėjimo magistras, Chicago Lietuvos Operos dainininkas ir atsižymėjęs lietuvių sporte, Akademikų skautuose. . . Sutuokimo pamaldas praturtino Chicago Lietuvos Operos Vyrų Choras, Tėviškės parapijos choro moterų grupė, Parapijos Sekmadienės Mokyklos choras. . . Sutuokimo apeigas pravedė sen. kun. A. Trakis.

ROCHESTER

Pavergtųjų Tautų Savaitė Rochesteryje buvo gražiai paminėta per televiziją WROC 8-tą kanalą liepos 13 d., nuo 4:30 iki 5 v. p. p. Programą, kuri buvo matoma spalvotame bei juo-

dame ir baltame fone, paruošė vietos Antibolševikinio bloko skyrius. Ją atliko vengrų, latvių, lietuvių ir ukrainiečių atstovai.

Lietuvių vardu kalbėjo prof. dr. Ant. Klimas, vaizdžiai nušvietęs bolševikinę okupaciją Lietuvoje.

Prasmingą proklamaciją paskelbdamas Pavergtųjų Tautų Savaitę, perskaitė programos pradžioje jos autorius, didelis pavergtųjų tautų draugas — Rochesterio miesto burmistras Frank T. Lamb.

Pavergtųjų Tautų Savaitė buvo taip pat paminėta ir per lietuvių radijo pusvalandį. Kalbėjo Aloyzas Jančys. (j)

PRANCŪZIJA

V. Kašinskas, prieš 16 metų atvykęs iš Brazilijos į Paryžių, nuo š. m. liepos mėn. pradžios apsigyveno St. Cloud senelių prieglaudoje. Čia jau gyvena J. Varnas ir S. Suklevičius.

D. Kolbaitė, P. Klimas ir A. Mončys su sūnum š. m. birželio 14-16 d. lankėsi Londone. Šia proga skulpt. A. Mončys nuvežė projektą min. B. K. Balučio antkapio ir tarėsi su Lietuvos pasiuntinybės atstovu J. Balicku antkapio statymo reikalais.

D. Kolbaitė, dvejus metus studijavusi Paryžiuje, šią vasarą sugrįžta į JAV.

J. P. Clement, J. Clement-Mačiulaitytės-Griniūnienės sūnus, birželio mėn. išlaikė komercinės mokyklos egzaminus ir išgijo Brevet superieur commercial.

Vytautas Deltuva, braižytojas, nuo praėjusių metų gyvena Boulogne (Hauts-de-Seine) senelių prieglaudoje.

Aukos Dirvai

Prenumeratą pratęsdami ir kitokiom progom Dirvai aukas atsiuntė:

A. Karaitis, Union Pier ..	10,00
K. Puodžiūnas, Rochester 7,00	
V. Guzulaitis, Florissant 2,00	
O. Steponaitis, Chicago ...	2,00
V. Vilčinas, Racine	2,00
J. Našlūnas, Chicago	7,00
E. Stepas, Cleveland	5,00
O. Jarašūnas, Cleveland 2,00	
V. Janukaitis, Detroit	2,00
M. Aukštuolis, Cleveland ..	2,00
J. Urbaitis, Toronto	7,00
ALTS Clevelando Sk.	
narių auka	35,00
A. Petravičius, E. Lansing 3,00	
J. Miglinas, Chicago	2,00
N. Stelmokas, Chicago	2,00
J. Mikonis, Cleveland	2,00
N. Linkus, Hickory Hills ..	1,00
S. Paulius, Chicago	5,00
K. Chesonis, Baltimore ..	2,00
S. Budrys, Chicago	2,00
D. Brazdžionis, L.A.	3,00
M. Eymont, Rockville	7,00
P. Odinas, Chicago	2,00
D. Adomaitis, Chicago	2,00

Rochesterio lietuvių išškyla gamtoje, kuriai vadovavo Ciemenis.

V. Bacevičiaus nuotrauka